

Nr 4 Ä.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1922 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(1:a avd.)

I. Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1922 avlätna propositionen Departements-
chefen. angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen (punkt 1) att upptaga ordinarie anslaget till departementschefen, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor. [1.]*

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie anslaget till departementschefen, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att dels godkänna följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med år 1923: Departementet.
[2.]

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag... kronor	272,000: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 6,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst.....	» 25,500: —
<hr/>	
Förslagsanslag kronor	303,500: —

dels ock upptaga ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 304,000 kronor, med 151,750 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 5—7 av återopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till försvarsdepartementet är i riksstaten för innevarande år upptaget med 304,000 kronor.

Kungl. Maj:t har ansett, att den å försvarsdepartementets stat uppförda anslagsposten å 26,000 kronor för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. bör minskas med 500 kronor, utgörande kostnaden för arvode till en stentryckare vid generalstabens litografiska anstalt. Omförmälda utgift borde i stället bestridas av för försvarsdepartementet avsedda expensmedel. Anslaget till departementet skulle härigenom minskas från 304,000 kronor till 303,500 kronor. För tiden 1 januari—30 juni 1923 skulle erfordras ett belopp av 151,750 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med år 1923:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 272,000: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 6,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst	» 25,500: —
<hr/>	
Förslagsanslag kronor	303,500: —

b) upptaga ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 304,000 kronor, med 151,750 kronor.

II. Lantförsvaret.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att, med godkännande av ett vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1922 fogat förslag till stat för arméförvaltningen, upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 550,136 kronor, med 276,068 kronor.

Arméförvalt-
ningen.
[3.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 8—14 av återopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen är i riksstaten för år 1922 upptaget med 550,136 kronor.

Beträffande detta anslag har allenast den förändringen föreslagits att en för helt år beräknad post av 2,000 kronor ansetts böra upptagas under anslaget för bestridande av kostnaderna för sakkunnigt biträde hos arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse. Tidigare hava medel för detta ändamål av Kungl. Maj:t anvisats från anslaget till extra utgifter.

Å övergångsbudgeten för tiden 1 januari—30 juni 1923 har följaktligen äskats ett belopp av $\left(\frac{550,136 + 2,000}{2} =\right)$ 276,068 kronor.

Utskottet har icke velat motsätta sig att för beredande av ersättning åt sakkunnigt biträde hos arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse å ämbetsverkets stat anvisas ett mindre belopp. Dock lär detta kunna, åtminstone tills någon erfarenhet vunnits rörande ifrågavarande medelsbehov, begränsas till 1,000 kronor för år. Skulle emellertid för särskilt fall ytterligare medel bliva erforderliga, torde anslaget till extra utgifter kunna liksom hittills disponeras för täckande av merkostnaden.

Utskottets
yttrande.

Anslagsposten till avlöning åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., däri det ifrågasatta ersättningsbeloppet ingår, torde nu böra upptagas med 97,000 kronor för år i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 98,000 kronor.

Med anledning av den ändring utskottet sålunda ansett sig böra föreslå i Kungl. Maj:ts framställning, har utskottet uppgjort följande förslag till

Stat
för Arméförvaltningen för helt år räknat att gälla under tiden 1 januari—30 juni 1923.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Avlöning till civil personal.			Avlöning till civilmilitär personal.		
Generalkrigskommissarie	1	Avd. A. 3	Å sjukvårdsstyrelsen:		
Krigsråd	4	Avd. B. 20	Generalfältläkare	1	C. 16
Sekreterare och kamrerare, se- kreterare, krigskassör, revi- sionskommisssarier, kamrerare samt ombudsman	13	Avd. B. 15	Överfältläkare	1	C. 14
Bokhållare, notarier, registrator samt revisorer	16	Avd. B. 13	Överfältveterinär	1	C. 14
Domäntjänsteman, arvode	1	—	Byråassistent, regementsläkare Byråassistent, regementsveteri- när	1	C. 11
Kontorsskrivare, kvinnliga	5	Avd. C. 5	Assistent, bataljonsläkare	1	C. 9
Kanslibiträden, kvinnliga	8	Avd. C. 3	Förrådsvaktmästare	1	C. 9
Kontorsbiträden, kvinnliga	13	Avd. C. 2			
Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 3			
Expeditionsvakter	6	Avd. B. 1			

Löner till ovanstående ordinarie civil personal, förslagsvis	kronor	375,000:—
Löner till ovanstående ordinarie civilmilitär personal, förslagsvis	»	68,136:—
Vikariatsersättningar, förslagsvis	»	11,000:—
Avlöning till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (häri ingår, bland annat, arvode till domäntjänstemannen med 5,400 kronor), förslagsvis, högst	»	97,000:—
Summa förslagsanslag		kronor 551,136:—

Till arméförvaltningen hörande militär och civilmilitär personal, som åtnjuter avlöning å andra stater.

Å artilleridepartementet:

generalfälttygmästaren, fälttygmästaren, 6 artilleristabsofficerare, 7 departementsskrivare;

Å fortifikationsdepartementet:

chefen för fortifikationen, regementsofficerare, officerare och underofficerare vid fortifikationen efter behov;

Å intendentsdepartementet:

generalintendenten, 2 regementsofficerare, officerare och underofficerare vid intendenturkåren efter behov;

Å sjukvårdsstyrelsen:

1 officer vid intendenturkåren och 1 förvaltare vid intendenturkåren.

Anslagsbehovet å övergångsbudgeten torde böra beräknas till

$$\left(\frac{550,136 + 1,000}{2} \right) = 275,568 \text{ kronor.}$$

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av ovan intagna förslag till stat, upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 550,136 kronor, med 275,568 kronor.

4:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 23,800 kronor.

Arméförvaltningens verksamhet.

[4.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 14 av återopade statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande anslag är avsett för beredande av avlöning åt viss extra personal hos arméförvaltningen. För ändamålet har i riksstaterna för åren 1920—1922 uppförts olika belopp. I 1922 års riksstat är anslaget upptaget med 50,300 kronor.

Sistberörda belopp var beräknat på grundvalen av det utav Kungl. Maj:t till 1921 års riksdag framlagda förslaget till löneroglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk. Med anledning av den ändring av berörda förslag i fråga om vissa tjänstemän, som av riksdagen beslutats, har Kungl. Maj:t ansett, att anslag till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet bör beräknas efter ett årsbehov av allenast 47,564 kronor och att för tiden 1 januari—30 juni 1923 bör upptagas hälften härav eller i avrundat tal 23,800 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 23,800 kronor.

5:o Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. (punkt 5) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.

[5.]

anmäla.

Inkvarterin-
gens ordnande
i Stockholm.

[6.]

6:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservations-
anslaget till inkvarteringsens ordnande i Stockholm
utan angivet belopp.

Ökade arvoden
åt lärarperso-
nalen vid
skjutskolan
för infanteriet
och kaval-
leriet.

[7.]

7:o) I fråga om Kungl. Maj:ts förslag om anslag för ökade arvoden
åt lärarpersonalen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet (punkt 7)
kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket
utskottet velat härigenom för riksdagen

anmäla.

Dagavlönings-
tillägg åt in-
delt manskap.

[8.]

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att för ut-
betalande av tillägg till dagavlönning åt indelt manskap under tjänst-
göring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid
skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för
tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 57,500
kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 16
och 17 av åberopade statsrådsprotokollet.

För beredande av tillägg till dagavlönning åt indelt manskap under
här ifrågavarande tjänstgöring är i riksstaten för år 1922 uppfört ett
förslagsanslag av 115,000 kronor, beräknat efter 2 kronor 50 öre för
man och dag under 46,000 tjänstgöringsdagar.

Det av Kungl. Maj:t nu äskade beloppet, 57,500 kronor, är beräknat
efter hälften av nyssberörda antal tjänstgöringsdagar.

I enligt med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för utbetalande av *tillägg till*
dagavlönning åt indelt manskap under tjänstgöring i egen-
skap av underbefäl, instruktör eller beställningsman
vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsöv-
ningar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923
anvisa ett förslagsanslag av 57,500 kronor.

Mötesbidrag.

[9.]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att för till-
delande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare jämte

vederlikar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 18 och 19 av åberopade statsrådsprotokollet.

I riksstaten för år 1922 finnes för ifrågavarande ändamål uppfört ett belopp av 35,000 kronor, beräknat för hela Södra skånska infanteriregementet samt för nio kompanier av Första och Andra livgrenadjärregementena efter i genomsnitt 20,000 kronor för helt regemente.

Med hänsyn till att under år 1923 endast Södra skånska infanteriregementet beräknats icke vara kasernerat, har Kungl. Maj:t, i enlighet med nyssnämnda beräkningsgrund, för tiden 1 januari—30 juni 1923 till mötesbidrag äskat ett belopp av 10,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för tilldelande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 584,000 kronor, med 195,000 kronor.

Rekryteringskostnader.

[10.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 19—21 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader är i riksstaten för år 1922 upptaget med ett belopp av 584,000 kronor.

Anslaget är beräknat sålunda:

Titel I.	Rekryteringsmedel	kronor 300,000: —
Titel II.	Avskedspremier	» 264,000: —
Titel III.	Civilanställning	» 20,000: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>584,000: —</u>

Med hänsyn till att det övervägande antalet volontäranställningskontrakt beräknats utlöpa under senare halvåret, har medelsbehovet under detta anslag för tiden 1 januari—30 juni 1923 av Kungl. Maj:t ansetts kunna begränsas till $\frac{1}{3}$ av årsbehovet eller 195,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

På grund av den högst betydliga reservation, som vid detta års ingång förefinnas å anslaget — 460,557 kronor 37 öre — har utskottet ansett anslagsbeloppet å övergångsbudgeten kunna nedsättas till 50,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 584,000 kronor, med 50,000 kronor.

Arméns
reservstater.

[11.]

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 512,300 kronor, med 268,650 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 21—23 av åberopade statsrådsprotokollet.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en av herr *B. F:son Holmgren m. fl.* inom andra kammaren väckt motion, nr 40, däri hemställts, att riksdagen måtte i avvaktan på försvarsrevisionens förslag i förevarande hänseende för första halvåret 1923 bevilja för arméns och marinens reservstater å extra stat ett anslag av 88,500 kronor, därav för arméns reservstatspersonal 82,500 kronor och för marinens reservstatspersonal 6,000 kronor, i enlighet med de grunder, som förslaget den 30 maj 1919 av arméns och marinens avlöningssakkunniga angiver.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande anslag har av Kungl. Maj:t föreslagits till upptagande å övergångsbudgeten med hälften av ett årsbelopp av 537,300 kronor, utgörande den beräknade kostnaden för avlöning och pensionering för reservstatspersonalen under år 1923.

Utskottets
yttrande.

Utskottet förutsätter, att frågan om vidtagande av förändringar beträffande de nuvarande löneförhållandena för reservstatspersonalen upptages till prövning i samband med framläggande av det av försvarsrevisionen förberedda förslaget om ny härorganisation. Att emellertid redan dessförinnan genomföra några ändringar härutinnan måste utskottet finna mindre lämpligt. Utskottet vill i detta sammanhang

erinra om, att riksdagen vid genomförandet av ny löneroglering från och med innevarande år för arméns och marinens personal ansåg sig böra avslå ett motionsvis väckt förslag om utsträckning av lönerogleringen att omfatta även reservstatspersonalen, vilken heller icke innefattats i det av Kungl. Maj:t framlagda lönerogleringsförslaget.

Utskottet anser sig på grund av vad sålunda anförts böra under denna punkt avstyrka bifall till motionen i vad angår arméns reservstatspersonal.

Mot den av Kungl. Maj:t verkställda beräkning av förevarande anslag har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med avslag av å den av herr Holmgren m. fl. inom andra kammaren väckta motionen nr 40, i vad densamma angår arméns reservstatspersonal, upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 512,300 kronor, med 268,650 kronor.

12:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat (punkt 12) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Arméns
personal över
stat.
[12.]

anmäla.

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 450,000 kronor, med 180,000 kronor.

Rese- och
traktaments-
penningar.
[13.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 23 och 24 av åberopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:t har med ledning av erfarenheterna rörande storleken av utgifterna å ifrågavarande anslag under första halvåret 1921 och med hänsyn till numera vidtagen sänkning av järnvägstaxorna ansett, att anslaget endast behöver upptagas med 180,000 kronor för tiden 1 januari—30 juni 1923.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 450,000 kronor, med 180,000 kronor.

Höjning av
dagtraktamen-
ten.

[14.]

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att för bestridande av kostnaderna för höjning av dagtraktamenten å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 275,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 24 och 25 av åberopade statsrådsprotokollet.

Det av Kungl. Maj:t nu äskade anslaget, 275,000 kronor, utgör hälften av det för enahanda ändamål i riksstaten för år 1922 upptagna beloppet.

Under erinran att anslaget för år 1921 blivit i hög grad överskridet får utskottet hemställa,

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 275,000 kronor.

Rese- och
traktaments-
kostnader
m. m. för häst-
uttagning-
nämndernas
ordförande.

[15.]

15:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningnämndernas ordförande, nu 100,000 kronor, med halva beloppet eller 50,000 kronor.

Flyttning-
ersättning.

[16.]

16:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till flyttningersättning, nu 230,000 kronor, med halva beloppet eller 115,000 kronor.

Rese-
stipendier.

[17.]

17:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 4,019,824 kronor, med 1,553,321 kronor. Penningbidrag och penningtillskott. [18.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 28—30.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå förevarande anslag med tillämpning av hittills gällande grunder beräknats, får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 4,019,824 kronor, med 1,553,321 kronor.

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 471,800 kronor, med 186,000 kronor. Understöd åt vissa värnpliktigas familjer. [19.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 30—32.

Anslaget är med ledning av det för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga upptaget enligt hittills tillämpade grunder samt fördelat på följande sätt:

Ordinarie understöd	kronor 102,300:—
Tillfällig understödsförhöjning	» 83,700:—
	Summa kronor 186,000:—

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 471,800 kronor, med 186,000 kronor.

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 525,300 kronor, med halva beloppet eller 262,650 kronor. Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader. [20.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 32—34.

Ifrågavarande anslag, som för tiden 1 januari—30 juni 1923 har upptagits med hälften av anslagsbeloppet för innevarande år, är fördelat på följande sätt.

Inskrivnings- och mönstringskostnader.....	kronor	62,650:—
Färdkostnader	»	200,000:—
		<hr/>
	Summa kronor	262,650:—

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 525,300 kronor, med halva beloppet eller 262,650 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

Undervisningsanslaget.

[21.]

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 563,343 kronor, med, i jämnt krontal, 346,737 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 37—61.

Förevarande anslag, det s. k. undervisningsanslaget, är för innevarande år beräknat på följande sätt:

Titel I. Undervisningsmateriel	kronor	57,659:30
» II. De fasta undervisningsverken m. m.	»	211,903:10
» III. Tillfälligtvis anordnade skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov ...	»	293,780:—
		<hr/>
	Summa kronor	563,342:40

Titel I har av Kungl. Maj:t beräknats efter en kostnad av 0,01 krona för man och dag eller samma dagskostnad, efter vilken medelsbehovet för år 1921, innefattande såväl det ordinarie som förstärkningsanslaget för samma år, av riksdagen ansetts böra beräknas. Antalet tjänstgöringsdagar för tiden 1 januari—30 juni 1923 har av Kungl.

Maj:t uppskattats till, för värnpliktiga 3,094,466 dagar och för fast anställt manskap 1,395,680 dagar. Med ledning härav har medelsbehovet under titel I för ifrågavarande tid av Kungl. Maj:t angivits till $[(3,094,466 + 1,395,680) \times 0,01 =]$ i avrundat tal 44,901 kronor.

Titel II har av Kungl. Maj:t upptagits med ett belopp av 162,945 kronor 50 öre enligt följande fördelning:

Krigshögskolan	kronor	13,750: —
Artilleri- och ingenjörhögskolan	»	15,400: —
Ridskolan	»	23,600: —
Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	»	24,293: —
Artilleriskjutskolorna	»	21,200: —
Krigsskolan	»	33,012: 50
Arméns läkares och veterinärers samt värnpliktiga läkares, veterinärers, tandläkares och apotekares utbildning	»	28,295: —
Muséer m. m.	»	2,735: —
Ökade telefonabonnemangskostnader	»	660: —
Summa kronor		162,945: 50

Vid beräkningen av medelsbehovet under denna titel har, liksom i fråga om titel I, hänsyn tagits till såväl de ordinarie som de av dyrtiden förorsakade ökade kostnaderna.

I fråga slutligen om titel III har densamma av Kungl. Maj:t beräknats efter ett med 16,000 kronor minskat medelsbehov för helt år och upptagits med $(\frac{293,780}{2} - 8,000 =)$ 138,890 kronor.

Undervisningsanslaget i sin helhet har av Kungl. Maj:t å övergångsbudgeten föreslagits att utgå med i avrundat tal $(44,901: 46 + 162,945: 50 + 138,890 =)$ 346,737 kronor.

Vid beräkningen av medelsbehovet för förevarande ändamål under tiden 1 januari—30 juni 1923 har utskottet funnit lämpligast att under det ordinarie undervisningsanslaget upptages endast det belopp, vartill anslaget med tillämpning i huvudsak av hittills följda beräkningsgrunder kan komma att uppgå. Det belopp, som ytterligare kan anses bliva erforderligt, lär enligt utskottets mening i överensstämmelse med vad för innevarande år ägt rum böra beredas i form av ett särskilt förstärkningsanslag å extra stat.

Utskottets
yttrande.

Vad till en början beträffar anslagsbehovet under titel I, Undervisningsmateriel, synes å ordinarie stat böra liksom hittills beräknas en kostnad av 0,0054 krona per tjänstgöringsdag. Anslagsposten lärer följaktligen böra upptagas med $(4,490,146 \times 0,0054 =)$ 24,247 kronor. Då anslagsbehovet för undervisningsmateriel på grund av inträffat prisfall för år 1923 lär kunna sänkas från av Kungl. Maj:t föreslagna 0,01 krona per tjänstgöringsdag till 0,009 krona för dylik dag, lär emellertid under förstärkningsanslaget för denna anslagsposts vidkommande böra ytterligare beräknas 0,0036 krona per tjänstgöringsdag eller 16,165 kronor.

Vad därefter angår frågan om beräkningen av medelsbehovet under titel II, De fasta undervisningsverken m. m., vilket av Kungl. Maj:t angivits till 162,945 kronor 50 öre, har det synts utskottet mera vanskligt att med någon större grad av säkerhet bedöma huru mycket av detta belopp, som bör uppföras å ordinarie stat. Utskottet har därför ansett det försiktigast att, innan någon större erfarenhet vunnits rörande det ordinarie anslagsbehovet, för tiden 1 januari—30 juni 1923 räkna med samma belopp, som för innevarande år blivit å ordinarie stat anvisat under denna anslagspost. Då detta belopp utgör 211,903 kronor 10 öre synes enligt utskottets mening hälften härav eller 105,951 kronor 55 öre böra anvisas under det ordinarie anslaget å övergångsbudgeten. Vid det förhållande att en del besparingar synas kunna göras i det av Kungl. Maj:t äskade beloppet under denna anslagspost, lär det förstärkningsbelopp, som torde bliva erforderligt för ifrågasvarande tid, kunna beräknas till 53,835 kronor.

Beträffande slutligen Kungl. Maj:ts beräkning av titel III, har utskottet icke häremot funnit anledning till erinran.

Ordinarie undervisningsanslaget synes på grund av vad utskottet sålunda anfört böra för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknas på följande sätt:

Titel I.	Undervisningsmateriel	kronor	24,247: —
» II.	De fasta undervisningsverken m. m.....	»	105,951: 55
» III.	Tillfälligtvis anordnade skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov	»	138,890: —
		Summa kronor	269,088: 55

Anslaget synes böra upptagas med i jämnt krontal 269,089 kronor.

Till anslaget förstärkning bör å extra stat i enlighet med vad utskottet här ovan anfört anvisas (16,165 + 53,835 =) 70,000 kronor.

Beträffande ordinarie undervisningsanslaget får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 563,343 kronor, med, i jämnt krontal, 269,089 kronor.

22:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av under-
visnings-
anslaget.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 70,000 kronor.

23:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bestridande av vissa kostnader för krigsskolans verksamhet kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

Vissa kostna-
der för krigs-
skolans verk-
samhet.

[22.]

anmäla.

24:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 23) hemställer utskottet,

Studie-
stipendier.

[23.]

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier, nu 32,200 kronor, med 2,250 kronor.

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifter utgivande, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

Understöd åt
föreningar och
till skrifter
utgivande.

[24.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 66—68 i åberopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har i fråga om detta anslag anfört följande:

»Då det icke utan stora olägenheter för de föreningar m. fl., som från detta anslag åtnjuta understöd, skulle låta sig göra att till senare halvåret 1923 överflytta samtliga utbetalningar från anslaget, torde medel för ifrågavarande ändamål böra äskas för tiden 1 januari—30 juni 1923. Jag anser mig emellertid icke kunna ifrågasätta, att för sistnämnda tid skulle anvisas mer än hälften av det för år 1922 å riksstaten upptagna beloppet eller således 12,000 kronor. Skulle icke inom ramen av detta anslagsbelopp samtliga oundgängligen erforderliga understödsbehov av hithörande slag kunna tillgodoses, torde undantagsvis kunna tagas i anspråk till Kungl. Maj:ts disposition stående medel under anslaget till extra utgifter.»

Utskottets
yttrande.

Med anledning av vad departementschefen anfört rörande disponerandet av medel från anslaget till extra utgifter för ifrågavarande ändamål, har utskottet ansett sig böra framhålla önskvärdheten av att, då fråga uppstår om lämnande av nya eller förhöjda understöd åt föreningar m. fl., anslaget till extra utgifter icke härför tages i anspråk.

Mot det av Kungl. Maj:t å övergångsbudgeten för ändamålet beräknade anslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

Frivilliga
skytteväsen-
dets befräm-
jande.

[25.]

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 25), att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1922 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämde i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 68—72 av åberopade statsrådsprotokollet.

Vidare har uti tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren (nr 45) av herr *E. B. Andersson m. fl.*, och den andra

inom andra kammaren (nr 75) av herr *B. F. Holmgren m. fl.*, hemställt, att riksdagen ville medgiva, att skarpladdade 6,5 m/m patroner m 94 med stålmantlad kula måtte få till det frivilliga skytteväsendet utlämnas från statens ammunitionsförråd till ett beräknat pris av 5 öre per stycke, samt att till det frivilliga skytteväsendets främjande å extra stat för första halvåret 1923 anvisas ett belopp av 850,000 kronor, att fördelas på sätt som i förstberörda motion närmare angäves.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till ovannämnda motion nr 45.

I fråga om anslag å övergångsbudgeten till det frivilliga skytteväsendet har departementschefen anfört följande:

Kungl. Maj:ts
förslag.

»Under senare riksdagar har framträtt en växande opposition mot beviljandet av statsanslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande. Denna opposition torde hava varit förestavad huvudsakligen av den uppfattningen, att den frivilliga skytterörelsen i sin nuvarande form icke är av den betydelse ur försvarssynpunkt, att den bör till väsentlig del uppehållas med statsmedel.

Jag delar denna uppfattning, som senast under 1921 års riksdag föranlett yrkande om avslag å Kungl. Maj:ts äskande om anslag för det frivilliga skytteväsendets befrämjande. Jag anser mig också böra i detta sammanhang erinra om, att till de vid statsverkspropositionerna 1919 och 1920 fogade statsrådsprotokoll vissa ledamöter av statsrådet anfört, att de ansåge framställning till riksdagen om sådant anslag icke böra göras. Riksdagen har emellertid jämväl under nu nämnda år anvisat medel för berörda ändamål.

Ett principiellt avgörande rörande statsmakternas ställning till det frivilliga skytteväsendet anser jag mig icke nu böra påkalla. Det torde nämligen kunna ifrågasättas, om icke, innan ett sådant avgörande träffas, också bör tagas under omprövning, huruvida för skytteväsendet kunde finnas former, vilka möjliggjorde dess inpassande i själva försvarsorganisationen på ett sådant sätt, att därigenom den militära utbildningen direkt tjänades och strävandena till begränsning av de värnpliktigas övningstid och av kostnaderna för försvarsorganisationen främjades. Mot en sådan omläggning av det frivilliga skytteväsendet kunna visserligen invändningar göras ur olika synpunkter, och dess upptagande till prövning innebär självfallet intet ståndpunktstagande i ena eller andra riktningen. Den ifrågasatta prövningen bör lämpligen ske i samband med den pågående försvarsrevisionen.

Oavsett vilken ståndpunkt man i princip intager till denna fråga torde emellertid förevarande anslag få anses vara att hänföra till dem, vilka icke böra belasta den i allt fall så svårfinansierade övergångsbudgeten. Jag finner mig alltså icke kunna förorda, att för tiden 1 januari—30 juni 1923 äskas anslag för nu ifrågasatt ändamål.»

Kungl. Maj:t har emellertid i statsverkspropositionen gjort framställning om beredande av dyrtidstillägg åt vissa hos överstyrelsen anställda befattningshavare under år 1922.

Utskottets
yttrande.

Det synes utskottet vara av vikt, att det frivilliga skytteväsendet upprätthålles i sådan omfattning att detsamma, därest det kommer att ingå såsom en del i en blivande härorganisation, icke då måste organiseras ånyo, och att följaktligen den nuvarande organisationen bör bibehållas, intill dess riksdagen beslutat angående den ifrågasatta revideringen av 1914 års härordning, som av försvarsrevisionen behandlas. Ett upprätthållande av det frivilliga skytteväsendets hittillsvarande organisation torde emellertid såsom av motionärerna framhållits äventyras i den händelse icke riksdagen ställer medel till förfogande även å övergångsbudgeten för tiden 1 januari—30 juni 1923. Med hänsyn till det frivilliga skytteväsendets nuvarande verksamhetsformer synes det jämväl nödvändigt att medel, med behörigt iakttagande av rådande finansiella svårigheter, beviljas till sådant belopp, att en ändamålsenlig planläggning i möjligaste mån kan verkställas.

Utskottet övergår härefter att behandla de särskilda ändamål, för vilka motionärerna ansett medel böra av riksdagen anvisas. Utskottet anser sig då icke kunna biträda motionärernas förslag, att ammunitionen skulle av statsverket tillhandahållas till ett pris av allenast 5 öre per skarpladdad patron, vilket innebär en nedsättning i priset från 10 till 5 öre. En dylik prisnedsättning, vilken icke motsvaras av minskade anskaffningskostnader, skulle nämligen innebära, att statsbidrag i verkligheten skulle utgå till skytteväsendet med högre belopp än som i riksdagen anvisats. Priset per skarpladdad patron synes utskottet därför böra sättas till det av arméförvaltningens artilleridepartement föreslagna eller 10 öre per patron, vilket pris jämväl är gällande för innevarande år. Ammunitionsbidraget torde enligt utskottets mening böra beräknas efter ett antal av 4,000,000 patroner eller hälften av det för år 1922 beräknade antalet. Medel till ammunitionsbidrag och årsunderstöd för skyttar i åldern 12—15 år synes utskottet icke behöva anvisas å övergångsbudgeten. Däremot torde för årsunderstöd åt äldre skyttar böra avses ett för helt år beräknat belopp, vilket torde kunna bestämmas till förslagsvis 150,000 kronor.

Vidare lärer för skytteförbundens överstyrelses administrationskostnader m. m. samt för skytteförbunden böra avses 50,000 kronor, respektive 45,000 kronor, vilka poster jämväl ansetts böra upptagas med för helt år beräknade belopp.

Slutligen torde såsom bidrag till nybildade skytteföreningar m. m. böra anvisas ett belopp av 1,000 kronor samt till utgifter i övrigt 10,000 kronor.

Sammanlagt bör alltså enligt utskottets mening å övergångsbudgeten anvisas 656,000 kronor, sålunda fördelade:

till skytteförbundens överstyrelses administrationskostnader samt särskilda utgifter att utbetalas genom överstyrelsen under år 1923	Kr.	50,000: —
till skytteförbunden under år 1923	»	45,000: —
till skytteföreningarna:		
a) årsunderstöd för äldre skyttar, förslagsvis	»	150,000: —
b) ammunitionsbidrag till likviderande av 4,000,000 patroner m 94 att genom arméförvaltningens artilleridepartement tillhandahållas föreningarna för att utdelas till anslagsberättigade äldre skyttar med skarp ammunition	»	400,000: —
c) bidrag till nybildade skytteföreningar för anskaffande av målskjutningsmateriel förslagsvis	»	1,000: —
till övriga utgifter	»	10,000: —
		Summa kronor 656,000: —

Förestående fördelning av anslagsbeloppet bör dock icke betraktas såsom ovillkorligen bindande, utan bör däri kunna av Kungl. Maj:t vidtagas de jämkningar, som må visa sig påkallade.

Motionärernas förslag, att riksdagen skulle medgiva, att patroner i större omfattning än som vid anslagsberäkningen avsetts skulle få till skyttarna utlämnas efter ett pris av 5 öre, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka.

Vad angår Kungl. Maj:ts förslag om beredande för år 1922 av dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare hos skytteförbundens överstyrelse, har utskottet icke funnit anledning till erinran häremot.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

I) i anledning av förevarande motioner

a) till *det frivilliga skytteväsendets befrämjande* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa

under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 656,000 kronor;

b) medgiva, att av detta anslag ett belopp av 400,000 kronor, motsvarande ammunitionsbidraget till äldre anslagsberättigade skyttar, ställes till förfogande av arméförvaltningens artilleridepartement för anskaffning av mobiliseringsammunition, mot det att departementet till skytteförbundens överstyrelse utlämnar 4,000,000 skarpladdade patroner m/94 med skyldighet för överstyrelsen att återställa tomhylsor och laddramar, svarande mot 75 procent av det utlämnade antalet patroner, dock med rätt för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle sådant påkalla, till överstyrelsen kontant utbetala sistnämnda belopp;

II) i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1922 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämde i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

III) avslå motionärernas förslag om utlämnande från statens ammunitionsförråd av skarpladdade 6,5 m/m patroner m/94 med stålmanlad kula till ett beräknat pris av 5 öre per patron i större omfattning än som vid anslagsberäkningen för tiden 1 januari—30 juni 1923 avsetts.

Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,814 kronor, med 356,714 kronor.

[26.] . Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 73—102.

Förevarande anslag är avsett för bestridande av samtliga expensutgifter, utom tryckningskostnader, vid ämbetsverk, staber och sådana expeditioner, som icke tillhöra truppförbanden.

Anslaget är i 1922 års riksstat upptaget med 306,814 kronor.

I de för nästlidet års riksdag framlagda beräkningarna har ifrågasvarande anslag uppdelats å tre titlar, nämligen

Titel I.	Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. vid verk och staber m. fl.	kronor 212,304: —
Titel II.	Hyra, eldning och belysning samt städning ävensom telefonabonnemang och vissa skrivmaterialier vid rullföringsexpeditionerna	» 59,280: —
Titel III.	Oförutsedda expensbehov samt för centralupphandling	» 35,230: —
		<hr/> Summa kronor 306,814: —

Till förstärkning av anslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. anvisade nästlidet års riksdag å tilläggsstat för samma år ett förslagsanslag, högst, 339,812 kronor.

Kungl. Maj:t har nu beräknat medelsbehovet under titel I, skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. vid verk och staber m. fl. på följande sätt:

för försvarsdepartementet	kronor 35,000: —
» arméförvaltningen	» 41,972: —
» generalstaben	» 31,550: —
» generalfälttygmästarens expedition	» 5,250: —
» inspektörens för artilleriet och artilleristabens expeditioner	» 1,200: —
» fortifikationens huvudstation	» 5,000: —
» inspektörens för infanteriet expedition	» 2,975: —
» » » militärläroverken expedition	» 3,375: —
» första arméfördelningens expedition	» 4,945: —
» andra » »	» 4,770: —
» tredje » »	» 4,160: —
» fjärde » »	» 2,620: —
» femte » »	» 2,275: —
» sjätte » »	» 4,530: —
» militärbefälhavarens på Gottland expedition	» 3,050: —
» inspektörens för kavalleriet expedition	» 2,950: —
» » » trängen expedition	» 2,850: —
» fortifikationsbefälhavarens å Karlsborg expedition	» 2,475: —
» » » i Boden expedition ...	» 2,210: —
» kommandantens i Boden expedition	» 10,652: —

för kommandantens i Stockholm expedition	kronor	715: —
» » å Karlsborg »	»	2,590: —
» landstormsexpeditionerna för förhyrande av expeditioner lokaler för Stockholms södra, västra och östra landstormsområden	»	1,000: —
» intendenturstaben	»	2,625: —
» remonteringsstyrelsen	»	5,050: —
» krigshögskolan	»	6,550: —
» artilleri- och ingenjörhögskolan	»	6,500: —
» intendenturförrådet i Stockholm	»	3,600: —
» » å Karlsborg	»	2,825: —
» » i Boden	»	6,000: —
» garnisonssjukhuset i Stockholm	»	41,375: —
» » i Boden	»	21,000: —
till ökade telefonabonnemangskostnader vid vissa verk, staber och inrättningar	»	6,650: —
eller tillhopa	kronor	280,289: —

Vidare har medelsbehovet å övergångsbudgeten ansetts böra beräknas, under titel II till 50,000 kronor och under titel III till i runt tal 26,425 kronor.

Anslaget i dess helhet har sålunda upptagits till $(280,289 + 50,000 + 26,425 =)$ 356,714 kronor.

Utskottets
yttrande.

Mot beräkningen av medelsbehovet under expensanslaget för tiden 1 januari—30 juni 1923 har utskottet icke funnit anledning till erinran. Dock har utskottet ansett att å ordinarie stat bör anvisas allenast ett belopp motsvarande hälften av det å ordinarie expensanslaget för innevarande år eller $\left(\frac{306,814}{2} =\right)$ 153,407 kronor. Återstoden av det erforderliga beloppet, $(356,714 - 153,407 =)$ 203,307 kronor eller i avjämnat tal 203,300 kronor, torde böra anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat.

På grund av vad utskottet sålunda anfört får utskottet i fråga om det ordinarie anslaget hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,814 kronor, med 153,407 kronor.

28:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anført får utskottet hemställa,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 203,300 kronor.

Förstärkning av anslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,250 kronor, med, i jämnt krontal, 195,932 kronor.

Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 102- -109.

[27.]

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande år upptaget med 163,250 kronor. Anslaget är uppdelat å två titlar sålunda:

Titel I. Skrivmaterialier m. m.	kronor 129,150: —
» II. Oförutsedda expensbehov m. m.	» 34,100: —
	<hr/> Summa kronor 163,250: —

Till förstärkning av anslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden anvisade nästlidet års riksdag å tilläggsstat för samma år ett anslag av 303,825 kronor.

Anslagsbehovet för år 1923 har av Kungl. Maj:t för titel I beräknats på följande sätt:

för truppförbanden i allmänhet	kronor 281,187: 50
» artilleriregementenas tygverkstäder	» 3,600: —
» artilleriets skjutfält	» 2,375: —
» intendenturkompanierna	» 6,100: —
» infanteribrigadchefernas expeditioner	» 4,800: —
» 19 formationer för utbildning av värnpliktiga studenter å 400 kr.	» 7,600: —
	<hr/> Summa kronor 305,662: 50

Anslagsbehovet för första halvåret 1923 har beräknats uppgå till hälften av sistnämnda belopp eller 152,831 kronor 25 öre.

Under titel II har för första halvåret 1923 ett belopp av 43,100 kronor av Kungl. Maj:t ansetts erforderligt.

Hela anslaget har för samma tid upptagits till 195,932 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det belopp, som av Kungl. Maj:t äskats för tiden 1 januari—30 juni 1923. Enligt utskottets mening bör emellertid endast hälften av det för innevarande år upptagna ordinarie anslaget, 163,250, eller 81,625 kronor nu anvisas å ordinarie stat, medan återstoden av beloppet, (195,932 — 81,625 =) i runt tal 114,300 kronor, synes böra anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat.

Beträffande det ordinarie anslaget får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,250 kronor, med, i jämnt krontal, 81,625 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till skrivmate-
rialier vid
truppför-
banden.

30:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 114,300 kronor.

Trycknings-
kostnader.
[28.]

31:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 120,500, med 190,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 109—111.

Förevarande anslag, som för år 1922 är upptaget med 120,500 kronor, har, på grund av att utgifterna å anslaget under de senaste åren väsentligt överskridit det i riksstaten anvisade beloppet, av Kungl. Maj:t ansetts böra å övergångsbudgeten uppföras med 190,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Med hänsyn till vad riksdagens år 1921 församlade revisorer i sin berättelse anfört i fråga om utbetalningarna å de särskilda huvudtitlarnas anslag till tryckningskostnader, har utskottet ansett sig böra framhålla nödvändigheten av att den största sparsamhet med detta anslag iakttages. Då härigenom en avsevärd sänkning av utgifterna å anslaget bör kunna åstadkommas, lärer enligt utskottets mening ett belopp av 150,000 kronor bliva tillfyllest för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 120,500 kronor, med 150,000 kronor.

32:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 29) hemställer utskottet,

Vissa arbeten
å mobiliseringsverket.

[29.]

att riksdagen må till bestridande av kostnader för *vissa arbeten å mobiliseringsverket* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 17,500 kronor.

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige i skalan 1:400,000 bevilja ett anslag av 18,500 kronor samt därav å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 7,000 kronor.

Generalstabens översiktskarta över Sverige.

[30.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 113—115.

För ifrågavarande ändamål har Kungl. Maj:t äskat dels ett belopp av 7,000 kronor å övergångsbudgeten dels ock ett belopp av 11,500 kronor å tilläggsstaten för innevarande år.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anvisning av medel för fortsättandet av dessa arbeten, får beträffande det under denna punkt begärda anslaget hemställa,

att riksdagen må för *fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1:400,000 bevilja ett anslag av 18,500 kronor samt därav å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 7,000 kronor

D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

Mathållning. 34:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att upptaga
[31.] ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 6,406,589 kronor, med
4,041,132 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 116—119.

Mathållningsanslaget har sedan flera år tillbaka beräknats efter 60 öre för man och tjänstgöringsdag. Då det på detta sätt beräknade ordinarie anslagsbeloppet under kristiden visat sig alldeles otillräckligt för bestridande av kostnaderna för mathållningen vid armén, har riksdagen, efter Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, å extra stat anvisat särskilda anslag för det ordinarie anslaget förstärkning. Vid beräkning av förstärkningsanslaget för år 1921 utgick man från en portionskostnad av sammanlagt 1 krona 10 öre för dag.

Portionskostnaden för första halvåret 1923 har av Kungl. Maj:t upptagits till 0,90 kronor för man och tjänstgöringsdag. Då antalet tjänstgöringsdagar för samma tid beräknats utgöra 4,490,146 har mathållningsanslaget föreslagits att upptagas med 4,041,132 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå detta anslag av Kungl. Maj:t beräknats.

Då anslaget är av förslagsanslags natur och en omräkning av det samma på grund av antalet tjänstgöringsdagar måste vid varje riksdag företagas, synes det enligt utskottets mening icke vara erforderligt att, såsom under en följd av år skett, beträffande såväl detta som åtskilliga andra anslag under huvudtiteln verkställda fördelning av anslagsbehovet å ordinarie och extra stat.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslags-
anslaget till mathållning, nu 6,406,589 kronor, med
4,041,132 kronor.

Munderings-
utrustning.

[32.]

35:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 3,778,853 kronor, med, i jämnt krontal, 2,426,722 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 119—122.

Anslaget har under en följd av år beräknats efter 33 öre om dagen för varje man och 10 öre om dagen för varje häst. Då dessa belopp under kristiden visat sig otillräckliga, hava särskilda förstärkningsanslag anvisats å extra stat. Till grund för beräkningen av förstärkningsanslaget för år 1921 har lagts ett extra medelsbehov av 17 öre om dagen för varje man och 5 öre om dagen för varje häst.

Kungl. Maj:t har ansett att medelsbehovet under detta anslag bör för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknas efter samma grunder som för år 1921 och har i enlighet härmed äskat ett belopp av 2,426,722 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att å ordinarie stat fortfarande bör medräknas medel allenast efter en kostnad av 33 öre för man och 10 öre för häst och tjänstgöringsdag, medan återstoden av det begärda anslagsbeloppet bör anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat. Å ordinarie stat synes alltså böra upptagas $(4,490,146 \times 0,33 + 1,210,992 \times 0,10 =)$ 1,602,848 kronor. Till anslaget förstärkning torde böra anvisas $(2,426,722 - 1,602,848)$ 823,874 kronor eller i avrundat tal 823,800 kronor.

Utskottets
yttrande.

Beträffande anvisningen å ordinarie stat får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 3,778,853 kronor, med, i jämnt krontal, 1,602,848 kronor.

36:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av munde-
ringsanslaget.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 823,800 kronor.

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att upptaga ordinarie reservationslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,683,622 kronor, med, i jämnt krontal, 826,536 kronor.

Intendentur-
anslaget.
[33.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 122—129.

Kungl. Maj:ts
förslag.

Anslaget är i 1922 års riksstat upptaget med 1,683,622 kronor enligt följande fördelning:

Titel I.	Kasernutredning.....	kronor	533,882: 40
Titel II.	Förplägnadsutredning	»	572,239: 40
Titel III.	Intendenturfordon.....	»	380,000: —
Titel IV.	Skidmateriel	»	160,000: —
Titel V.	Musikmateriel	»	37,500: —

Summa kronor 1,683,621: 80

eller i jämnt krontal 1,683,622 kronor.

Titel I. Kasernutredning.

Denna anslagstitel har beräknats efter ett belopp av 5 öre för man och dag.

Till förstärkning av de för anskaffning och underhåll av kasernutredning å ordinarie stat upptagna medel anvisades å tilläggsstat för år 1921 ett belopp, beräknat efter ett extra medelsbehov av 3 öre för man och dag.

För tiden 1 januari—30 juni 1923 har Kungl. Maj:t ansett sig kunna räkna med en kostnad av 7 öre för man och tjänstgöringsdag.

Titel II. Förplägnadsutredning.

Kostnaderna för arméns förplägnadsutredning bestredos till och med år 1919 av ordinarie mathållningsanslaget. Sedan ifrågavarande utgiftsgrupp vid huvudtitelns omläggning hänförts till nu förevarande anslag, upptogs i den för detta anslags användande fastställda staten för vardera av åren 1920 och 1921 ett belopp av 3 öre om dagen för varje man och 1 öre om dagen för varje häst för bestridande av hithörande utgifter.

Från och med innevarande år hava till anslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. överflyttats utgifterna för, bland annat, anskaffning och underhåll av förplägnadsmaterielen i matinrättningarna, vilka utgifter tidigare gäldats av mathållningsanslaget. Samtidigt härmed har anslagstiteln till förplägnadsutredning för år 1922 upptagits efter en beräkningsgrund av 5 öre för man och dag samt 1 öre för häst och dag.

A övergångsbudgeten har nu äskats medel för detta ändamål, varvid anslagsposten ansetts böra beräknas efter en kostnad av 5 öre för man och 1 öre för häst och tjänstgöringsdag.

Titel III. Intendenturfordon.

Under denna anslagstitel har, såsom förut nämnts, för innevarande år upptagits ett belopp av 380,000 kronor. Anslagsbehovet å övergångsbudgeten har av Kungl. Maj:t ansetts kunna beräknas till hälften av denna summa eller 190,000 kronor.

Titel IV. Skidmateriel.

Under anslagstiteln till skidmateriel har för innevarande år upptagits ett belopp av 160,000 kronor. Hälften häraf eller 80,000 kronor har nu av Kungl. Maj:t äskats å övergångsbudgeten.

Titel V. Musikmateriel.

Hälften av anslagsbeloppet för innevarande år eller 18,750 kronor har av Kungl. Maj:t beräknats erforderligt för första halvåret 1923. Beloppet har emellertid ansetts kunna bestridas ur musikfonden.

Intendenturanslaget i sin helhet har av Kungl. Maj:t nu föreslagits till $(314,310 + 242,226 + 190,000 + 80,000 =)$ 826,536 kronor.

Mot den av Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av medelsbehovet för första halvåret 1923 har utskottet icke funnit anledning till annan erinran än att det för skidmateriel avsedda beloppet, vilket i likhet med vad tidigare ägt rum beräknats efter för år 1918 gällande priser, bör kunna nedsättas från 80,000 till 60,000 kronor. Enligt utskottets mening bör vidare av det under titel I beräknade beloppet en summa av i runt tal $(4,490,146 \times 0,02 =)$ 89,800 kronor upptagas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Utskottets
yttrande.

Beträffande det ordinarie anslaget får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,683,622 kronor, med, i jämnt krontal, 716,734 kronor.

38:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av intendenturanslaget.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 89,800 kronor.

Inventarier i
Söderman-
lands reg:tes
kasern-
etablissemang.

[34.]

39:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 34) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *inventarier i Södermanlands regementes kasernetablissemang* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

Bränsle-
anslaget.

[35.]

40:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, nu 2,305,316 kronor, med 2,650,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 132—134.

Anslagsbehovet för första halvåret 1923 har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

för bränsle	kronor	1,408,870:—
» lyse	»	459,162:—
» vatten	»	140,000:—
» renhållning	»	252,000:—
» tvätt.....	»	388,000:—

Summa kronor 2,648,032:—

eller i avrundat tal 2,650,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Enligt utskottets mening måste de priser å bränsle och lyse, varpå anslagsberäkningen till stor del grundar sig, anses ganska höga. Med hänsyn till att departementschefen redan väsentligt nedsatt det belopp, som av arméförvaltningen beräknats vara erforderligt, har utskottet dock icke ansett sig böra ytterligare reducera den summa, som äskats. Dock synes å ordinarie stat böra uppföras allenast hälften av det för innevarande år beviljade anslagsbeloppet eller i runt tal 1,150,000 kronor, medan återstoden eller (2,650,000—1,150,000=) 1,500,000 anvisas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

På grund av vad utskottet sålunda anfört får utskottet i fråga om det ordinarie anslaget hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, nu 2,305,316 kronor, med 1,150,000 kronor.

41:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av bränsle-
anslaget.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,500,000 kronor.

42:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 934,350 kronor, med 567,500 kronor.

Remontering.
[36.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 135—149.

Ordinarie reservationsanslaget till remontering är i innevarande års riksstat upptaget med 934,350 kronor. Anslaget är beräknat sålunda:

Utgifter.

Inköp av remonter och inlösen av tjänstehästar	kronor 890,000: —	
Transport-, rese- och diverse kostnader.....	» 165,750: —	
Omkostnader vid depåerna	» 25,000: —	
Å depå störtade remonter	» 31,100: —	kronor 1,111,850: —

Inkomster.

Utrangerade stamhästar	kronor 87,500: —	
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stamhästar.....	» 90,000: —	» 177,500: —

Återstod, av riksdagen beviljade kronor 934,350: —

Kungl. Maj:ts förslag innefattar, att inköp skall ske av 500 ersättningsremonter till ett medelinköpspris av 1,000 kronor. I övrigt hava i huvudsak enahanda grunder vid anslagets beräkning vunnit tillämpning som hittills plägat användas, varvid å övergångsbudget dock endast upptagits omkring hälften av de för helt år förut beräknade beloppen under de särskilda anslagsposterna. Ersättning för utrangerade hästar har dock icke ansetts böra upptagas å budgeten för ifrågavarande tid, enär sådan ersättning i allmänhet inflyter först på hösten.

Det nu äskade anslaget har beräknats på följande sätt:

	Kronor.	Summa kronor.
Utgifter.		
Inköp av remonter.		
500 ersättningsremonter à 1 000 kronor	500 000	—
Transport-, rese- och diverse kostnader.		
500 ersättningsremonter à 140 kronor	70 000	—
Omkostnader vid depåerna.		
5 remontdepåer	12 500	—
Å depå störtade remonter.		
10 remonter à 1 200 kronor	12 000	594 500
Summa kronor	—	594 500
Inkomster.		
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stamhästar.		
18 under tiden 1 januari—30 juni 1923 uttagna hästar à 1 500 kronor	—	27 000
Återstod att av riksdagen beviljas kronor	—	567 500

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå remonteringsanslaget blivit av Kungl. Maj:t beräknat.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 934,350 kronor, med 567,500 kronor.

Furagering.
[37.]

43:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,036,550 kronor, med, i jämnt krontal, 2,308,946 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 149—151.

Anslaget har under en följd av år beräknats efter ett medelrationspris av 1 krona för häst och dag utom för de vid remontdepåerna befintliga remonterna, för vilka beräknats en årlig utfodringskostnad av 309 kronor för varje remont. Efter kristidens inträde har emellertid denna beräkningsgrund visat sig för låg, varför särskilda förstärkningsanslag måst anvisas. Sålunda anvisades för år 1919 ett efter 50 öre och för år 1920 ett efter 1 krona för häst och dag beräknat förstärkningsanslag. För år 1921 lades till grund för beräkningen av förstärkningsanslaget ett extra medelsbehov av 75 öre för häst och dag.

Kungl. Maj:t har ansett att för tiden 1 januari—30 juni 1923 bör beräknas en rationskostnad av 1 krona 30 öre för häst och dag. På grund härav har anslaget upptagits med 2,308,946 kronor.

Med ledning av de nuvarande priserna å fodervarumarknaden har utskottet ansett sig för första halvåret 1923 kunna räkna med en till 1 krona 25 öre för häst och dag reducerad rationskostnad. Medelsbehovet under anslaget skulle härigenom komma att uppgå till 2,220,354 kronor.

Utskottets
yttrande.

Av samma skäl, som anförts beträffande mathållningsanslaget, har utskottet icke ansett sig här böra föreslå en uppdelning av anslagsbeloppet å ordinarie och extra stat.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,036,550 kronor, med, i jämnt krontal, 2,220,354 kronor.

44:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslag till drift och underhåll av personautomobiler kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgivna utlåtande; vilket utskottet härmed velat för riksdagen

Drift och
underhåll av
person-
automobiler.

[38.]

anmäla.

45:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,822,463 kronor, med 701,321 kronor.

Trupp-
förbandens
övningar.

[39.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 155—170.

Uti en inom andra kammaren av herr *K. Starbäck m. fl.* väckt motion, nr 38, har vidare hemställts, att riksdagen ville besluta ett anslag till frivilliga övningar med landstormen under första halvåret 1923 med 47,955 kronor.

I fråga om de skäl motionärerna anført till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande anslag har för år 1922 beräknats på följande sätt:

Titel I.	Hästlega	kronor	675,860: —
Titel II.	Befälsövningar	»	53,100: —
Titel III.	Vinterövningar	»	374,500: —
Titel IV.	Truppförbandens övriga övningar	»	719,003: —
	Summa kronor		1,822,463: —

Till förstärkning av förevarande anslag anvisade riksdagen å tilläggsstat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 1,142,268 kronor. Därjämte medgav riksdagen, att för samma ändamål finge under år 1921 disponeras ännu icke i anspråk tagna medel under det till förstärkning av reservationsanslaget till lega av hästar för truppförbandens övningar å extra stat för år 1919 anvisade förslagsanslag, högst, 700,000 kronor.

Titel I har av Kungl. Maj:t beräknats efter en lejningskostnad av 6 kronor per dag.

Anslaget i sin helhet har av Kungl. Maj:t ansetts böra upptagas på följande sätt:

	Kronor.	Summa kronor.
I. Hästlega.		
Infanteriet.		
28 infanteriregementen	4 680 —	7 140 —
28 " "	2 460 —	
Kavalleriet.		
8 kavalleriregementen	360 —	360 —
Artilleriet.		
10 artilleritruppförband m. fl.	26 472 —	35 530 —
10 " " " "	9 058 —	
Ingenjörtrupperna.		
5 ingenjörtruppförband	14 400 —	46 091 —
5 " "	31 691 —	
Trängen.		
6 trängkårer	— —	2 250 —
Intendenturtrupperna		
	— —	2 000 —
Gottgörelse för hästlega enligt särskild föreskrift, förslagsvis	— —	5 000 —
Säger för hästlega	— —	98 371 —
II. Befalsövningar	— —	67 100 —
III. Vinterövningar	— —	300 000 —
IV. Truppförbandens övriga övningar vid:		
artilleriet	29 000 —	73 850 —
fortifikationen	73 850 —	
övriga truppslag ävensom för samtliga truppslag gemensamma kostnader	133 000 —	235 850 —
Summa kronor	— —	701 321 —

Å den förut under anslaget upptagna titel V, Frivilliga övningar med landstormen, hava några medel icke av Kungl. Maj:t äskats.

Mot den av Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av medelsbehovet under övningsanslaget har utskottet icke funnit anledning till annan erinran än att i fråga om titel I, Hästlega, lejningskostnaden synes kunna på grund av den stora hästtillgången inom landet sänkas från 6 till 4 kronor per dag. En reduktion av anslaget med 15,304 kronor kan härigenom åstadkommas.

Utskottets
yttrande.

I anledning av det motionsvis väckta förslaget om anvisande av medel för frivilliga landstormsövningar vill utskottet framhålla, att det icke torde vara erforderligt att medel för detta ändamål anvisas å övergångsbudgeten. Ett ytterligare skäl att icke nu bevilja medel härför synes utskottet vara, att frågan om landstormsövningar i allmänhet torde komma att föreläggas 1923 års riksdag i samband med spørsmålet om härorganisationen i dess helhet. Om så anses böra ske, kan vid samma riksdag medel anvisas för år 1923 till frivilliga landstormsövningar. På grund av vad utskottet sålunda anfört anser sig utskottet böra avstyrka motionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med avslag å herr Starbäckes m. fl. ovanberörda motion upptaga ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,822,463 kronor, med 686,017 kronor.

46:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 40:o) hemställer utskottet,

Vinterrekryt-
skola vid
Södra skånska
infanteri-
regementet.

att riksdagen må för anordnande av *vinterrekryt-skola vid Södra skånska infanteriregementet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

[40.]

47:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41) hemställer utskottet,

Sjötransport-
materiel.

att riksdagen må till förhyrande av *sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 33,000 kronor.

[41.]

Fält- och
fälttjänst-
övningar.

[42.]

48:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar, nu 640,000 kronor, med 100,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 176—179.

Detta anslag, som för innevarande år är upptaget med 640,000 kronor, har med hänsyn till att endast vissa fältövningar äga rum under första halvåret ansetts kunna å övergångsbudgeten beräknas med ett belopp av endast 100,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar, nu 640,000 kronor, med 100,000 kronor.

Flyg-
övningar.

[43.]

49:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) får utskottet — under erinran att anslaget till flygövningar upptagits med hälften av de till förfogande för innevarande år ställda medlen — hemställa,

att riksdagen må för anordnande av *flygövningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 230,450 kronor.

Kokvagns-
kittlar.

[44.]

50:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att till förtenning av kokvagnskittlar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 74,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 181—182.

Ifrågavarande anslag är avsett för förtenning och ommålning av kokvagnskittlar av stålplåt, vilka tillverkats under kristiden och nu vore i behov av reparation.

Utskottets
yttrande.

Utskottet anser det synnerligen tvivelaktigt om ett omförtennande av ifrågavarande kokkittlar av stålplåt kan vara ändamålsenligt. Det synes därför böra tagas under övervägande huruvida icke kittlar av mera varaktigt material i stället böra anskaffas, varigenom underhållskostnaderna kunna nedbringas. Emellertid torde det få ankomma på

Kungl. Maj:t att närmare pröva dessa frågor. Det nu begärda beloppet har utskottet ansett böra ställas till förfogande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *kokvagnskittlar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 74,000 kronor.

E. Sjukvård m. m.

51:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 601,720 kronor, med 389,010 kronor.

Sjuk- och
veterinärvård
m. m.

[45.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 183—197.

Sjukvårdsanslaget är för innevarande år beräknat på följande sätt:

Titel I.	Sjukvård i allmänhet	kronor 213,553:—
Titel II.	Sanatorievård åt personal vid armén	» 100,000:—
Titel III.	Tandvård	» 46,050:—
Titel IV.	Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	» 51,000:—
Titel V.	Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen	» 57,650:—
Titel VI.	Veterinärvård	» 133,467:—
		<hr/>
		Summa kronor 601,720:—

Till grund för beräkningen av titel I, Sjukvård i allmänhet, har alltsedan år 1910 legat ett belopp av 2 öre för man och dag. Till förstärkning av de under anslagstiteln upptagna medel har å tilläggsstat för år 1921 anvisats ett belopp, beräknat efter ett extra medelsbehov av 1,5 öre för man och dag.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle medelsbehovet å övergångsbudgeten upptagas efter en beräkningsgrund av 3,5 öre för man och dag.

Under titel II, Sanatorievård, har ansetts böra beräknas hälften av det för innevarande år anvisade beloppet.

Å titlarna III, Tandvård, och IV, Ögonsjukvård, har Kungl. Maj:t på grund av att ett mindre antal värnpliktiga äro i tjänstgöring under första än under andra halvåret ansett medelsbehovet böra beräknas till $\frac{1}{3}$ av årsbeloppet för innevarande år.

Under särskild titel har Kungl. Maj:t vidare föreslagit, att de till 50,000 kronor för år beräknade kostnaderna för läkarvård m. m. enligt § 23 officersavlöningsreglementet bära upptagas å anslaget. Å övergångsbudgeten har för detta ändamål äskats 25,000 kronor.

Titel VI, Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen, har för år 1922 upptagits sålunda:

Garnisonssjukhuset i Stockholm.....	kronor	37,900: —
» å Karlsborg.....	»	10,150: —
» i Boden	»	9,600: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>57,650: —</u>

Till förstärkning av de två sista posterna har för år 1921 anvisats ett belopp av 8,900 kronor.

Kungl. Maj:t har beräknat medelsbehovet å övergångsbudgeten för denna titels vidkommande på följande sätt:

Garnisonssjukhuset i Stockholm	kronor	18,950: —
» å Karlsborg.....	»	6,775: —
» i Boden	»	7,550: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>33,275: —</u>

Titel VIII, Veterinärvård, har från och med år 1910 beräknats efter 3,3 öre för häst och dag. Till förstärkning av de under förevarande titel upptagna medel har å tilläggsstat för år 1921 anvisats ett belopp, beräknat efter ett extra medelsbehov av 1,5 öre för häst och dag.

Kungl. Maj:t har ansett att en kostnad av 4,8 öre per häst och dag bör läggas till grund för anslagspostens beräkning å övergångsbudgeten.

Sjukvårdsanslaget i sin helhet har beräknats sålunda:

Titel I. Sjukvård i allmänhet.....	kronor	157,155: 11
Titel II. Sanatorievård åt personal vid armén	»	50,000: —
Titel III. Tandvård	»	15,500: —
Titel IV. Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	»	17,000: —
Titel V. Läkarvård m. m. enligt § 23 i officers- avlöningsreglementet.....	»	25,000: —
Titel VI. Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen	»	33,275: —
Titel VII. Veterinärvård	»	91,078: 99
	<u>Summa kronor</u>	<u>389,009: 10</u>

eller i avrundat tal 389,010 kronor

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det sätt varpå medelsbehovet under sjukvårdsanslaget av Kungl. Maj:t beräknats. Dock synes enligt utskottets mening i enlighet med hittills tillämpade grunder en del av det av Kungl. Maj:t äskade beloppet böra uppföras såsom förstärkningsanslag å extra stat.

Utskottets
yttrande.

Under sistnämnda anslag torde böra upptagas följande poster:

Sjukvård i allmänhet ($4,490,146 \times 0,015 =$)	kronor 67,352: 19
Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen i avrundat tal	» 4,500: —
Veterinärvård ($1,897,479 \times 0,015 =$)	» 28,462: 19
	<hr/>
	Summa kronor 100,314: 38

(avjämnat 100,300 kronor).

Under ordinarie sjukvårdsanslaget skulle följaktligen behöva anvisas ($389,010 - 100,315 =$) 288,695 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 601,720 kronor, med 288,695 kronor.

52:o) I avslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av sjukvårds-
anslaget.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 100,300 kronor.

53:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 46) hemställer utskottet,

Arméns
bakteriolo-
giska labo-
ratorium.

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 4,000 kronor.

[46.]

54:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) hemställer utskottet,

Nytt sjukhus
för Upplands
artillerirege-
mente.

att riksdagen må av det för uppförande av *nytt sjukhus för Upplands artilleriregemente* utav 1921 års

[47.]

riksdag beviljade anslag, 350,000 kronor, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 87,500 kronor.

Garnisons-
sjukhuset i
Boden.

55:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48) får utskottet hemställa,

[48.]

att riksdagen må av det för verkställande av *om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden* utav 1921 års riksdag beviljade anslag, 1,073,000 kronor, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 175,000 kronor.

Frivilliga
sjukvårds-
väsendet
i krig.

56:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) hemställer utskottet

[49.]

att riksdagen må till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

F. Vapen och ammunition.

Vapen-
anslaget.

57:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m. nu 3,512,583 kronor, med 3,200,000 kronor.

[50.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 200—209.

Ordinarie vapenanslaget är för innevarande år beräknat på följande sätt:

Tit. I.	Artillerimateriel	kronor	382,480: —
Tit. II.	Artilleriammunition	»	1,123,985: —
Tit. III.	Materiel för målskjutningsövningar med artilleripjäser	»	57,000: —
Tit. IV.	Handvapen- och kulsprutemateriel	»	279,022: —
Tit. V.	Handvapen- och kulspruteammunition m. m.	»	1,484,515: —
Tit. VI.	Materiel för målskjutningsövningar med handvapen och kulsprutor	»	185,581: —
		Summa kronor	3,512,583: —

Då anslaget är beräknat efter de före kristidens inträde rådande prisförhållandena, har detsamma under de senare åren befunnits för sitt ändamål otillräckligt. Riksdagen har därför anvisat särskilda förstärkningsanslag, uppgående för år 1917 till 600,000 kronor samt för vart och ett av åren 1918, 1919 och 1920 till 2,000,000 kronor. För år 1921 har anvisats dels ett förslagsanslag, högst, 2,943,000 kronor för säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk, vilket anslag till sin huvudsakliga del tjänat som förstärkning av de under titlarna II och V (ammunitionstitlarna) av ordinarie vapenanslaget anvisade medel, dels ock ett särskilt förstärkningsanslag å 541,000 kronor.

I nästlidet års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,893,000 kronor. På grund av inträffat prisfall nedsatte emellertid riksdagen anslagsbeloppet till 2,100,000 kronor.

För år 1923 har Kungl. Maj:t beräknat anslagsbehovet under vapenanslaget till 6,400,000 kronor, i vilket belopp ingår kostnaden för ammunition till lätta kulsprutor med 250,000 kronor. Hälften av nyssnämnda belopp, 6,400,000 kronor, har nu av Kungl. Maj:t äskats å övergångsbudgeten.

Mot beräkningen av anslagsbehovet har utskottet icke funnit anledning till erinran. Enligt utskottets mening bör dock icke hela det av Kungl. Maj:t begärda beloppet uppföras å ordinarie stat. Allenast en summa motsvarande ungefärligen vad som enligt hittills följda grunder pläгат anvisas å ordinarie stat eller 1,760,000 kronor torde böra uppföras under det ordinarie anslaget. Återstoden av det äskade beloppet eller (3,200,000—1,760,000=) 1,440,000 kronor torde böra anvisas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Utskottets
yttrande.

Beträffande det ordinarie anslaget får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m. nu 3,512,583 kronor, med 1,760,000 kronor.

58:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av vapen-
anslaget.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m. å

extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,440,000 kronor.

Handvapen
och kulsprute-
materiel.

[51.]

59:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att för fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 209—213.

I ärendet har departementschefen anfört följande:

»Då det givetvis är av största vikt, att driften vid gevärsfaktoriet må kunna uppehållas i en viss omfattning, torde det redan på grund därav vara nödvändigt, att medel för berörda ändamål anvisas å den halvårsstat, varom här är fråga.

Vad då först angår handvapentillverkningen, finner jag icke anledning till erinran mot arméförvaltningens förslag rörande ordnandet av denna tillverkning under år 1923 och den därpå grundade beräkningen av medelsbehovet, enligt vilken för nämnda år skulle erfordras 650,000 kronor, därav för första halvåret hälften eller 325,000 kronor.

Vidkommande härefter frågan om tillverkning av kulsprutemateriel, har arméförvaltningen hemställt om anvisande av medel dels för fortsatt anskaffning av tunga kulsprutor, dels ock för tillverkning av lätta kulsprutor, sedan de för en dylik tillverkning erforderliga anordningarna vid gevärsfaktoriet vidtagits med anlåtande av det utav nästlidet års riksdag för sådant ändamål anvisade anslag. Med hänsyn till angelägenheten av att i möjligaste grad begränsa statsutgifterna under nu ifrågavarande budgetperiod anser jag mig emellertid icke kunna tillstyrka, att för första halvåret 1923 anvisas större belopp för kulsprute-tillverkning än som är oundgängligen av behovet påkallat för ett nöd-torftigt uppehållande av driften vid gevärsfaktoriet; och torde i sådant hänseende ett belopp av 225,000 kronor vara tillfyllest. Huruvida och i vad mån dessa medel skola disponeras för tillverkning av det ena eller andra slaget av kulsprutemateriel, torde få av Kungl. Maj:t avgöras framdeles, sedan det visat sig, om de förberedande åtgärderna för en inhemsk tillverkning av lätta kulsprutor hinna slutföras inom den tid, som av arméförvaltningen beräknats.

I enlighet med vad jag nu anfört, skulle sålunda för fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel under förra halvåret 1923 behöva anvisas sammanlagt (325,000 + 225,000 =) 550,000 kronor. Med frågan om beviljande av de för tiden därefter erforderliga medel för

ifrågavarande ändamål torde under samma förutsättning, som av mig angivits vid behandlingen av ordinarie vapenanslaget, kunna anstå till 1923 års riksdag.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t äskat för ifrågavarande ändamål. Huru stor del av anslaget, som bör disponeras för tillverkning av kulsprutemateriel respektive för gevärstillverkning, torde Kungl. Maj:t efter närmare prövning avgöra och har utskottet velat framhålla, att den nu föreslagna fördelningen av anslagsmedlen i detta hänseende icke bör vara bindande.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

60:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna av hemlig natur, hemställa,

Anskaffning
av gasskydd.
[52.]

att riksdagen må för *anskaffning av gasskydd* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

61:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,065,700 kronor, med 2,088,000 kronor.

Byggnader,
övningsfält
och skjut-
banor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 216—222 av åberopade statsrådsprotokollet.

[53.]

Departementschefen har ifråga om detta anslag anfört, bland annat, följande.

»Med tillämpning av hittills gällande grunder för det ordinarie byggnadsanslagets beräkning skulle detta anslag, som i riksstaten för innevarande år är upptaget med 2,065,700 kronor, ökas med, för helt år räknat, 22,270 kronor till i runt tal 2,088,000 kronor. Enär detta belopp beräknats efter de före kristidens inträde rådande prisförhål-

landena, har arméförvaltningen hemställt om förhöjning härå med 150 procent. Då man emellertid torde hava anledning att för år 1923 räkna med en avsevärt lägre prisnivå än den, på vilken arméförvaltningen grundat sin beräkning av ifrågavarande anslagsbehov, synes en förhöjning med 100 procent vara tillfyllest. Med hänsyn till svårigheterna att finansiera övergångsbudgeten torde av det i enlighet härmed för helt år beräknade beloppet, 4,176,000 kronor, å staten för första halvåret 1923 icke kunna upptagas mer än hälften eller således 2,088,000 kronor.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke har något att erinra i fråga om storleken av de medel, vilka av Kungl. Maj:t nu äskats under ifrågavarande anslag, har dock ansett, att det ordinarie anslaget här för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptages med halva det av Kungl. Maj:t äskade beloppet eller med 1,044,000 kronor. Resten av beloppet synes böra upptagas såsom förslagsanslag, högst, till förstärkning av det ordinarie anslaget och anvisas å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Utskottet får i fråga om det ordinarie anslaget hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,065,700 kronor, med 1,044,000 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till byggnader,
övningsfält
och skjut-
banor.

62:o) I anslutning till vad utskottet under näst föregående punkt anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst 1,044,000 kronor.

Underhåll av
maskinella
anordningar
vid vätgas-
verket i
Boden.

63:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att för underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i Boden å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 2,100 kronor.

[54.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 222—223 av åberopade statsrådsprotokollet.

För vart och ett av åren 1920—1922 har riksdagen för ifrågavarande ändamål anvisat ett belopp av 4,200 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för *underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i Boden* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 2,100 kronor.

64:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att för elektrifiering av Vendes artilleriregementes kasernetablissemang å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Elektrifiering
av Vendes
artillerirege-
mentes
kaserneta-
blisseman-
g.

[55.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 223 och 224 av åberopade statsrådsprotokollet.

Vendes artilleriregementes kasernetablissemang i Kristianstad har alltsedan etablissemangets uppförande varit försett med gasbelysning.

En elektrifiering av kasernetablissemang skulle, enligt vad departementschefen meddelat, medföra en årlig besparing av 37,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får — under framhållande av att jämväl riksdagens år 1921 församlade revisorer påpekat önskvärdheten av förändrade belysningsanordningar vid detta kasernetablissemang — hemställa,

att riksdagen må för *elektrifiering av Vendes artilleriregementes kasernetablissemang* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

65:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken ingenjörmateriel uppförda ordinarie reservationsanslaget, under rubriken ingenjörmateriel utom flygmateriel uppföra ett ordinarie reservationsanslag å 86,600 kronor.

Ingenjör-
materiel utom
flygmateriel.

[56.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 224—226 av åberopade statsrådsprotokollet.

Anslaget, som uppfördes i riksstaten i sammanhang med den från och med år 1920 genomförda förändrade anslagsuppställningen under fjärde huvudtiteln och som beräknats efter de före kristidens inträde rådande prisförhållandena, har för vart och ett av åren 1920, 1921 och

1922 upptagits med 124,100 kronor. Av detta belopp hava 37,500 kronor beräknats för underhåll av flygmaterielen. För sistnämnda ändamål hava därjämte medel å extra stat av riksdagen anvisats. Till förstärkning av de för den övriga ingenjörmaterielen å ordinarie stat beräknade medel, $(124,100 - 37,500 =)$ 86,600 kronor, har riksdagen å tilläggsstat för åren 1920 och 1921 anvisat respektive 103,920 kronor och 86,600 kronor.

Kungl. Maj:t har nu äskat medel för ingenjörmaterielens underhåll m. m., dock med undantag för flygmaterielen, och därvid beräknat medelsbehovet å övergångsbudgeten till 86,600 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot storleken av de äskade medlen, har dock ansett en uppdelning av beloppet å ordinarie och extra stat med hälften å vardera i enlighet med för år 1921 tillämpade grunder böra vidtagas.

Beträffande förevarande anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken ingenjörmateriel uppförda ordinarie reservationsanslaget, under rubriken ingenjörmateriel utom flygmateriel uppföra ett ordinarie reservationsanslag å 43,300 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till ingenjör-
materiel,
utom flyg-
materiel.

66:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 43,300 kronor.

Underhåll
av flyg-
materielen.

[57.]

67:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för underhåll av flygmaterielen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 268,750 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 226—228 av åberopade statsrådsprotokollet.

Såsom under näst föregående punkt omnämnts, har Kungl. Maj:t ansett, att de under ordinarie anslaget till ingenjörmateriel beräknade medel för underhåll av flygmaterielen, 37,500 kronor, böra utbrytas och

jämte övriga för flygmaterielen erforderliga medel sammanföras under ett särskilt anslag.

Då förenämnda belopp å 37,500 kronor visat sig otillräckligt för sitt ändamål, har riksdagen under de senare åren å extra stat anvisat särskilda medel för underhåll av flygmaterielen. För år 1922 anvisades sålunda för ändamålet ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t nu äskade beloppet, 268,750 kronor, utgör hälften av de medel, som för innevarande år upptagits för ifrågavarande materiels underhåll eller (37,500 + 500,000 =) 537,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må för *underhåll av flygmaterielen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 268,750 kronor.

68:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det för anskaffning av *förlag av materialier för flygplantillverkning* utav 1921 års riksdag beviljade anslag, 60,000 kronor, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 15,000 kronor.

Förlag av materialier för flygplantillverkning
[58.]

H. Diverse.

69:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering utan angivet belopp.

Ersättning för rustning och rotering.
[59]

70:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 615,000 kronor, med halva beloppet eller 307,500 kronor.

Extra utgifter.
[60.]

Kommittéer
och utred-
ningar genom
sakkunniga.

[61.]

71:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 200,000 kronor, med halva beloppet eller 100,000 kronor.

Semester
åt vid lant-
försvaret an-
ställda
arbetare.

[62.]

72:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 233 av åberopade statsrådsprotokollet.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen för vart och ett av åren 1919—1922 beviljat ett extra anslag av 100,000 kronor för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare.

För första halvåret 1923 har $\frac{2}{5}$ av detta belopp eller 40,000 kronor ansetts bliva tillfyllest.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för beredande av *semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

III. Sjöförsvaret.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

Marin-
förvaltningen.

[63.]

73:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag ifråga om anslaget till marinförvaltningen (punkt 63) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

anmäla.

74:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64) att till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 32,500 kronor.

Marin-
förvaltningens
verksamhet.

[64.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 234 och 235 av åberopade statsrådsprotokollet.

Å extra stat för år 1922 finnes uppfört ett förslagsanslag, högst, 65,000 kronor till förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen m. m. Hälften härav har nu ansetts böra upptagas å övergångsbudgeten.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till upprätthållande av *marinförvaltningens verksamhet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 32,500 kronor.

75:o) I fråga om Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. (punkt 65) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

Avlöning
till personal
vid kårer och
stater m. fl.

[65.]

anmäla.

76:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor.

Extra biträden
å flottans
stationer och
inom kust-
fästningarna.

[66.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 236 och 237 av åberopade statsrådsprotokollet.

I riksstaten för år 1922 finnes å extra stat uppfört ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna. Hälften härav har äskats å övergångsbudgeten.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för anställande av *extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor.

Extra löne-
tillägg.
[67.]

77:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67) hemställer utskottet,

att riksdagen må till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1922 angivna grunder, av *extra lönetillägg* åt vissa betjante, som åtnjuta avlöning från sjöförsvarets medel, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

Personliga
lönetillägg.
[68.]

78:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för personliga lönetillägg (punkt 68) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

anmäla.

Rekryterings-
kostnader.
[69.]

79:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 166,650 kronor, med 66,400 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 238—243 av åberopade statsrådsprotokollet.

Det av Kungl. Maj:t äskade anslaget är beräknat på följande sätt:

I. Rekryteringsmedel	kronor	47,200:—
II. Avskedspremier	»	11,000:—
III. Civilanställning	»	8,200:—
	Summa kronor	66,400:—

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslaget beräknats, får hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 166,650 kronor, med 66,400 kronor.

Marinens
reservstat.
[70.]

80:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 39,111 kronor, med halva beloppet, eller i avjämnat tal, 19,555 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 243 och 244 av åberopade statsrådsprotokollet.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr *B. F:son Holmgren m. fl.* väckt motion (nr 40), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, hemställt, att riksdagen måtte i avvaktan på försvarsrevisionens förslag i förevarande hänseende för första halvåret 1923 bevilja för arméns och marinens reservstater å extra stat ett anslag av 88,500 kronor, därav för arméns reservstatspersonal 82,500 kronor och för marinens reservstatspersonal 6,000 kronor, i enlighet med de grunder, som förslaget den 30 maj 1919 av arméns och marinens avlöningssakkunniga angiver.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag.

Utskottets
yttrande.

Av skäl, som utskottet vid behandlingen av motsvarande anslag för armén (punkt 11:o) anfört, har utskottet ansett sig böra avstyrka motionen. Under erinran härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med avslag å motionen nr 40 i andra kammaren, i vad densamma avser marinens reservstat, upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 39,111 kronor, med halva beloppet, eller i avjämnat tal, 19,555 kronor.

81:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslag till marinens reservpersonal kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

Marinens
reserv-
personal.

[71.]

anmäla.

82:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 100,000 kronor, med halva beloppet eller 50,000 kronor.

Rese- och
traktaments-
penningar.

[72.]

83:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att för bestridande av kostnaderna för höjning av dagtraktamenten å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

Höjning av
dagtraktamen-
tenten.

[73.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 244 och 245 av återopade statsrådsprotokollet.

För höjning av dagtraktamentena finnes å extra stat för år 1922 under fjärde huvudtiteln, avd. sjöförsvaret, upptaget ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

Flyttningss-
ersättning.
[74.]

84:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till flyttningssersättning, nu 45,000 kronor, med 12,500 kronor.

Resestipen-
dier.
[75.]

85:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 75) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

Penningbidrag
och penning-
tillskott.
[76.]

86:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 520,000 kronor, med 274,800 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 246—248 av återopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag är uppgjort med hänsyn tagen till den förkortning av utbildningstiden för värnpliktiga av 1922 års klass, som av Kungl. Maj:t föreslagits och numera av riksdagen beslutats.

Av det äskade anslaget har beräknats 269,631 kronor för penningbidrag och 5,181 kronor för penningtillskott.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag, får hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 520,000 kronor, med 274,800 kronor.

87:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 20,000 kronor, med halva beloppet eller 10,000 kronor.

Understöd åt vissa värnpliktigas familjer.

[77.]

88:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 78) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 75,000 kronor, med halva beloppet eller 37,500 kronor.

Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.

[78.]

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

89:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 20,621 kronor, med 9,410 kronor.

Undervisningsanslaget.

[79.]

90:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar, nu 21,550 kronor, med halva beloppet eller 10,775 kronor.

Understöd åt föreningar.

[80.]

91:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 325,000 kronor, med 212,000 kronor.

Expensanslaget.

[81.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 254—256.

Från ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. skola från och med år 1922 bestridas samtliga expensutgifter, utom tryckningskostnader, samt utgifter för uppvärmning, belysning, renhållning och tvätt.

I statsverkspropositionen till 1921 års riksdag hemställde Kungl. Maj:t, att anslaget för år 1922 måtte upptagas till ett belopp av 343,525 kronor.

Enligt den beräkning av anslaget, som av Kungl. Maj:t förelades 1921 års riksdag, skulle detsamma fördelas å tre särskilda titlar sålunda:

Titel I. Skrivmaterialier och expenser m. m.	kronor 261,300: —
Titel II. Hyra, eldning, belysning och städning ävensom telefonabonnemang och skrivmaterialier vid sjörullföringsexpeditionerna	» 15,000: —
Titel III. Hyra av vissa expeditions- m. fl. lokaler	» 67,225: —
	<hr/>
	eller tillhopa kronor 343,525: —

Anslaget nedsattes emellertid av riksdagen till 325,000 kronor på grund av inträffat prisfall.

Vid beräkningen av medelsbehovet å övergångsbudgeten har Kungl. Maj:t utgått från det nuvarande anslagsbeloppet, vilket ansetts böra förstärkas med 100,000 kronor för år. I enlighet härmed har för första halvåret 1923 äskats ett anslag av $\left(\frac{325,000+100,000}{2}=\right)$ 212,500 kronor eller i avjämnat tal 212,000 kronor.

För anslagets förstärkning för innevarande år har äskats ett belopp av 100,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har utskottet icke funnit anledning till annan erinran än att det såsom förstärkning avsedda beloppet bör anvisas å extra stat. Under det ordinarie expensanslaget torde alltså böra anvisas $\left(\frac{325,000}{2}=\right)$ 162,500 kronor och såsom förstärkningsanslag upptagas 50,000 kronor.

I samband med behandlingen av detta anslag har utskottet ansett sig böra beröra följande spörsmål.

Utskottet har vid tidigare tillfällen fäst uppmärksamheten på vissa mera avsevärda olikheter i beräkningssättet för å ena sidan anslag avsedda för lantförsvaret och å andra sidan motsvarande anslag under sjöförsvaret ävensom framhållit, att anslagsberäkningen borde, såvitt möjligt, göras efter enhetliga och likartade grunder. Särskilt har det

hos utskottet, då det är av synnerlig vikt att vid handhavandet av anvisade medel den noggrannaste hushållning äger rum och då denna synpunkt i högre grad torde iakttagas med anslag av reservationsanslags natur, icke kunnat undgå att väcka betänkligheter, att åtskilliga av sjöförsvarets större ordinarie anslag äro förslagsanslag, oaktat motsvarande anslag för lantförsvarets del hava reservationsanslags natur. Så är enligt vad utskottet funnit förhållandet såväl med förevarande anslag, expensanslaget, som med bränsleanslaget, sjukvårdsanslaget och anslaget till utgivande av läroböcker m. m. Av de senaste årens budgetredovisningar framgår, att dessa anslag för sjöförsvaret i allmänhet överskridits i mycket stor utsträckning. Ehuruväl detta till stor del haft sin orsak i prisökningen under kristiden, till mötande av vilken någon anslagsförstärkning här i allmänhet icke ägt rum, synas dock utgifterna under dessa anslag för sjöförsvarets vidkommande hava varit proportionsvis större än i fråga om lantförsvarets.

Såväl ur synpunkten att erhålla fjärde huvudtiteln uppställd efter ensartade grunder, som ock med hänsyn till nödvändigheten att åstadkomma en ekonomisk hushållning med anslagsmedlen anser sig därför utskottet böra framhålla angelägenheten av att varandra motsvarande anslag för lant- och sjöförsvaret erhålla samma anslagsbeteckning. Då emellertid en dylik förändring torde kräva en omräkning av vissa anslag, vilken utskottet saknar möjlighet att verkställa, har utskottet härmed velat uttala önskvärdheten av att Kungl. Maj:t vidtager åtgärder i nu angivet syfte.

Utskottet får beträffande förevarande ordinarie anslag hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 325,000 kronor, med 162,500 kronor.

92:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av expens-
anslaget.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

93:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 80,602 kronor, med 40,354 kronor.

Trycknings-
kostnader.

[82.]

Utredningen i ämnet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 256 och 257.

Ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader är avsett för bestridande av samtliga kostnader för tryckning av blanketter, reglementen, instruktioner, beskrivningar och läroböcker m. m.

Anslaget är i riksstaten för år 1922 upptaget med ett belopp av 80,602 kronor.

Under erinran att ett avjämnande av huvudtitelns slutsumma plägar ske med anlitan av detta anslag får utskottet, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 80,602 kronor, med 40,354 kronor; dock att i anslagsbeloppet må göras den jämkning, som erfordras för huvudtitelns avjämnande.

Biblioteks-
verksamhet.
[83.]

94:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83) hemställer utskottet,

att riksdagen må till understödjande av *biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 4,100 kronor.

Fackutbild-
ningskurs.
[84.]

95:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 84) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

Förplägnad.
[85.]

96:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,300,000 kronor, med 1,777,200 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 259—265.

Portionskostnaden i land för innevarande år och första halvåret 1923 har av Kungl. Maj:t ansetts böra upptagas efter ett pris av 1 krona, respektive 90 öre. För portionen ombord har för år 1922 1 krona 90 öre och för år 1923 1 krona 70 öre ansetts böra beräknas.

Enligt dessa beräkningsgrunder skulle för innevarande år utöver redan anvisade medel erfordras ytterligare 1,479,800 kronor, vilket belopp äskats å tilläggsstat för innevarande år.

Med utgångspunkt från det beräknade antalet tjänstgöringsdagar för tiden 1 januari—30 juni år 1923 har för samma tid äskats ett belopp av 1,777,200 kronor.

Någon uppdelning av förevarande anslag å ordinarie och extra stat synes utskottet av skäl, som angivits vid behandlingen av arméns mat-hållningsanslag, icke behöva förekomma.

Utskottets
yttrande.

Med skrivelse den 8 mars 1922 har departementschefen till statsutskottet överlämnat en framställning från marinförvaltningen rörande överförande av ett belopp av 86,870 kronor, motsvarande kostnaden för portionsersättning till vissa underofficerare, från förplägnadsanslaget till ordinarie anslaget till flottans krigsberedskap och övningar för första halvåret 1923. I anledning härav har utskottet ansett sig böra vidtaga den begärda omföringen. Förplägnadsanslaget kommer härigenom att minskas till 1,690,330 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,300,000 kronor, med 1,690,330 kronor.

97:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 1,076,040 kronor, med 931,100 kronor.

Beklädnad.
[86.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 265—269.

För stammanskapets beklädnad hava för första halvåret 1923 beräknats följande kostnader:

vid sjömanskåren	80 öre per dag
» skeppsgossekåren	67 » » »
» kustartilleriet	80 » » »

För de värnpliktiga hava för samma tid beräknats följande beklädnadskostnader:

vid flottan	57 öre per dag
» kustartilleriet	50 » » »

På grundval av dessa beräkningar har medelsbehovet under anslaget å övergångsbudgeten upptagits till 931,100 kronor.

För innevarande år har en förstärkning av det ordinarie anslaget ansetts erforderlig, varvid ovan angivna dagskostnad för stammanskapet tillämpats, medan för de värnpliktiga beräknats, vid flottan 62 öre och vid kustartilleriet 57 öre. I enlighet härmed har förstärkningsanslaget för innevarande år ansetts böra upptagas med 768,700 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att i fråga om det för första halvåret 1923 beräknade beloppet $\frac{1}{3}$ därav, i runt tal 310,000 kronor, synes böra uppföras såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Beträffande förevarande ordinarie anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 1,076,040 kronor, med 621,100 kronor.

Förstärkning
av beklädnadsanslaget.

98:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 310,000 kronor.

Kasernutredningsanslaget.

[87.]

99:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 133,886 kronor, med 107,400 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 269—273.

Kostnaderna för sängservis och inkasernering hava för första halvåret 1923 beräknats till 7 öre per tjänstgöringsdag, vartill kommer kostnaden för kaserninventariers underhåll m. m. Medelsbehovet för nämnda tid har med ledning härav upptagits till 107,400 kronor.

Såsom förstärkning till innevarande års anslag har äskats ett belopp av 46,860 kronor.

Utskottet har icke funnit annan anledning till erinran mot vad som av Kungl. Maj:t föreslagits än att av det för första halvåret 1923 äskade beloppet omkring 25 procent eller i avrundat tal 30,000 kronor torde böra uppföras såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Utskottets
yttrande.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 133,886 kronor, med 77,400 kronor.

100:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av kasern-
utrednings-
anslaget.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. å extra stat för tiden 1 januari —30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.

101:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 625,085 kronor, med 577,600 kronor.

Bränsle-
anslaget.
[88.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 273—276.

Anslaget, som första gången uppförts i riksstaten för år 1922, är i nämnda års riksstat upptaget med ett belopp av 625,085 kronor.

Under anslaget äro sammanförda följande poster från förutvarande anslag, nämligen

anslaget till	sjökrigshögskolan	kronor	1,275: —
»	» sjökrigsskolan	»	1,745: —
»	» beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse- kårerne	»	20,000: —
»	» naturaunderhåll åt personal vid flottan	»	150,325: —
»	» naturaunderhåll åt personal vid kust- artilleriet	»	42,000: —

anslaget till sjukvård för marinen	kronor	10,000:—
» » uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar	»	397,240:—
» » arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer m. m.....	»	2,500:—
	<u>Summa kronor</u>	<u>625,085:—</u>

För första halvåret 1923 har medelsbehovet uppskattats till 577,600 kronor, varvid räknats med en förhöjning av 100 procent å 1913 års priser.

Å tilläggsstat för år 1922 har äskats ett förstärkningsbelopp, beräknat efter enahanda grund.

Utskottets
yttrande.

På grund av numera inträffat ytterligare prisfall har utskottet funnit en nedsättning av anslaget å övergångsbudgeten till 500,000 kronor kunna ske. Härav synas 150,000 kronor bära upptagas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 625,085 kronor, med 350,000 kronor.

Förstärkning
av bränsle-
anslaget.

102:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 150,000 kronor.

E. Övningar.

Flottans
krigsbered-
skap och
övningar.

103:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 4,027,000 kronor, med 2,118,150 kronor.

[89.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 276—282.

Sedan år 1920 har anslaget i riksstaten varit upptaget med 4,027,000 kronor. Därtill hava kommit förstärkningsanslag för täckande av de ökade kostnader för kol, olja och ammunition m. m., som betingats av inträffade prisstegringar.

Till förstärkning av anslaget för år 1921 blevo sålunda beviljade två förslagsanslag, högst, det ena av 1920 års riksdag å 20 % av det ordinarie anslaget eller 805,000 kronor, det andra av 1921 års riksdag å 700,000 kronor. Sammanlagt voro alltså för ändamålet under år 1921 tillgängliga (4,027,000+805,000+700,000 =) 5,532,000 kronor.

Av samtliga övningskostnader för år 1923 hava 45 procent beräknats falla på första halvåret. Dessa kostnader hava beräknats till 2,118,150 kronor.

Såsom utskottet under punkt 96:o) framhållit, bör till detta anslag från förplägnadsanslaget överföras ett belopp av 86,870 kronor, varigenom medelsbehovet skulle komma att uppgå till 2,205,020 kronor för första halvåret 1923.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att i huvudsaklig överensstämmelse med hittills följda grunder en uppdelning av beloppet å ordinarie och extra stat bör ske. Såsom ordinarie anslag synes böra upptagas ett belopp av 1,870,020 kronor och såsom förstärkningsanslag å extra stat 335,000 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 4,027,000 kronor, med 1,870,020 kronor.

104:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av flottans
övnings-
anslag.

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 335,000 kronor.

Kustartilleriets krigsberedskap och övningar.

[90.]

105:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 495,200 kronor, med 207,700 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 282—285.

Reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar var i riksstaten för år 1921 upptaget med ett belopp av 485,700 kronor. Härtill kom ett till förstärkning av anslaget å tilläggsstat för samma år anvisat belopp av 340,000 kronor.

För år 1922 är anslaget upptaget med 495,200 kronor. Däri ingår ett belopp av 3,000 kronor, som till anslaget överflyttats från annat anslag i sammanhang med den omläggning av förevarande avdelning av huvudtiteln, som ägt rum från och med år 1922.

Under detta anslag har för år 1923 beräknats ett medelsbehov av 782,100 kronor. Av detta belopp beräknas 26 procent eller 207,700 kronor bliva erforderligt för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Utskottets yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att en uppdelning av anslaget å ordinarie och extra stat synes böra ske. Härvid synes 26 procent av det ordinarie anslaget för innevarande år 495,200 kronor eller i runt tal 128,700 kronor böra upptagas å ordinarie stat, medan återstoden av det äskade beloppet, (207,700 — 128,700 =) 79,000 kronor anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 495,200 kronor, med 128,700 kronor.

Förstärkning av kustartilleriets övningsanslag.

106:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 79,000 kronor.

Krigsövningar vid kustfästningarna.

[91.]

107:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till krigsövningar vid kustfästningarna, nu 20,000 kronor, med 6,700 kronor.

108:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet.

[92.]

F. Sjukvård.

109:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 119,670 kronor, med 60,000 kronor.

Sjukvård för marinen.

[93.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 288 och 289.

Ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen är i riksstaten för år 1922 upptaget med ett belopp av 119,670 kronor.

På grund av den höga prisnivån ävensom ökad sjukvård i anledning av influensaepidemier hava under de senaste åren betydande överbetalningar ägt rum å ifrågavarande anslag.

Å övergångsbudgeten har äskats omkring hälften av det för år 1922 beräknade årsbeloppet.

Utskottet, som icke ansett sig nu böra vidtaga någon ändring i det av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet, hemställer,

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 119,670 kronor med 60,000 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

110:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,920,000 kronor, med 2,884,700 kronor.

Flottans nybyggnad och underhåll.

[94.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 290—306.

Sammanlagt voro för år 1921 för flottans nybyggnad och underhåll tillgängliga följande medel:

ordinarie anslag	kronor 2,945,050: —
förstärkningsanslag	» 589,010: —
förstärkningsanslag på tilläggsstat	» 3,000,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 6,534,060: —

Å 1922 års stat har nästlidet års riksdag anvisat dels såsom ordinarie anslag 2,920,000 kronor, dels ock såsom extra anslag till förstärkning av det ordinarie anslaget 600,000 kronor.

Med utgångspunkt från sammanlagda beloppet av de medel, som ställts till förfogande för år 1922, har Kungl. Maj:t beräknat medelsbehovet för första halvåret 1923 till 3,260,000 kronor, vilket belopp dock ansetts kunna minskas med följande poster:

underhålls- m. fl. kostnader för flygmaterielen	kronor 175,000: —
underhållskostnader för byggnader vid Göteborgs örlogsdepå	» 4,800: —
personalminskning vid varven	» 25,000: —
utrangering av äldre fartyg	» 150,000: —
minskade underhållskostnader genom vissa fartygs uppläggning	» 20,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 375,300: —

Anslagsbehovet har av Kungl. Maj:t beräknats till (3,260,000 — 375,300 =) 2,884,700 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att en uppdelning av anslagsbeloppet å ordinarie och extra stat bör ske. Det ordinarie anslaget synes därvid lämpligen kunna upptagas med 1,384,700 kronor och förstärkningsanslaget med 1,500,000 kronor.

I övrigt får utskottet i fråga om detta anslag erinra om vad utskottet i sitt utlåtande nr 24 punkt 3:o anført.

Beträffande det ordinarie underhållsanslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,920,000 kronor, med 1,384,700 kronor.

111:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av flottans
underhålls-
anslag.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,500,000 kronor.

112:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., nu 319,850 kronor, med 300,000 kronor.

Befästningar,
kustartilleriets kaserner,
m. m.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 308—313.

[95.]

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande år upptaget med 319,850 kronor. För år 1923 har medelsbehovet under anslaget beräknats till 333,100 kronor, i vilket belopp ingå 3,650 kronor för nytillkomna anläggningars underhåll samt 9,600 kronor för underhåll av byggnader vid Göteborgs örlogsdepå, vilket underhåll tidigare bestritts av flottans underhållsanslag. Dessutom har Kungl. Maj:t ansett anslaget böra för år 1923 förstärkas med 80 procent och för innevarande år med 20 procent.

Å övergångsbudgeten har äskats $\left(\frac{333,100}{2} \times 1,8 =\right)$ i runt tal 300,000 kronor och å tilläggsstat för innevarande år $(319,850 \times 0,2 =)$ i runt tal 65,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att det såsom förstärkning av anslaget för första halvåret 1923 upptagna beloppet av 80 procent av den beräknade ordinarie anslagssumman bör kunna reduceras till 70 procent och upptagas såsom särskilt förstärkningsanslag å extra stat. Å ordinarie stat synes alltså böra upptagas 166,550 kronor och å extra stat i runt tal 120,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., nu 319,850 kronor, med 166,550 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till befäst-
ningar, kust-
artilleriets
kaserner
m. m.

113:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 120,000 kronor.

Kust-
artilleriets
materiel m. m.
[96.]

114:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 373,240 kronor, med 302,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 313—317.

Kungl. Maj:t har för första halvåret 1923 äskat ett belopp av 302,000 kronor, vari inräknats en förstärkning av det ordinarie anslaget med 60 procent. Å tilläggsstat för innevarande år har ansetts böra anvisas ett anslag av 224,000 kronor till förstärkning, likaledes med 60 procent, av det ordinarie anslaget.

Utskottets
yttrande.

Enligt utskottets mening bör en uppdelning av anslaget ske, så att hälften av det utav Kungl. Maj:t till 377,516 kronor för helt år uppskattade ordinarie anslagsbehovet eller 188,750 kronor anvisas under nu förevarande anslagstitel, medan förstärkningsanslaget, med i runt tal 110,000 kronor, anvisas å extra stat.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 373,240 kronor, med 188,750 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till kust-
artilleriets
materiel m. m.

115:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 110,000 kronor.

116:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97) hemställer utskottet,

att riksdagen må för utförande av vissa *elektriska anläggningar inom Vaxholms fästning och på Rindön* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Elektriska
anläggningar.

[97.]

H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.

117:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, nu 50,000 kronor, med halva beloppet eller 25,000 kronor.

Skjut- och
materielförsök
samt inskjut-
ning av
kanoner.

[98.]

118:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 99) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag till *jagares förseende med luftkanoner* beviljade anslaget av 75,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 18,750 kronor.

Jagares för-
seende med
luftkanoner.

[99.]

119:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag till *förbättrad projektilutredning för luftkanoner* beviljade anslaget å 66,500 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 16,625 kronor.

Förbättrad
projektilutred-
ning för luft-
kanoner.

[100.]

Ersättande av
förbrukade
brisansrör.
[101.]

120:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101) att för ersättande av förbrukade brisansrör å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 7,500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 326 och 327 av åberopade statsrådsprotokollet.

För ersättande av förbrukade brisansrör anvisade 1921 års riksdag å extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för *ersättande av förbrukade brisansrör* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 7,500 kronor.

Lypstoler
för kustfäst-
ningarna.
[102.]

121:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag för anskaffning av *lypstoler för kustfästningarna* beviljade anslaget av 17,500 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 4,375 kronor.

Revidering av
kustfästning-
arnas äldre
krut m. m.
[103.]

122:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 103) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag till *revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m.* beviljade anslaget av 50,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 12,500 kronor.

Minmateriel
för flottan.
[104.]

123:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag för anskaffning av *minmateriel för flottan* beviljade anslaget av 150,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa,

utöver förut anvisade 75,000 kronor, ett ytterligare belopp av 65,000 kronor.

124:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105) hemställer utskottet,

Minsvep för
kustfästningarna.

[105.]

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag för anskaffning av *minsvep för kustfästningarna* beviljade anslaget av 42,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa, utöver förut anvisade 14,000 kronor, ett ytterligare belopp av 14,000 kronor.

125:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 106) att för anskaffning av elektrisk kabel för Vaxholms fästning å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

Elektrisk
kabel för
Vaxholms
fästning.

[106.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 331 av åberopade statsrådsprotokollet.

Det av Kungl. Maj:t äskade anslaget är avsett för bestridandet av kostnaderna för utbyte av en försliten telefonkabel.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, vill ifrågasätta, huruvida icke på grund av inträffat prisfall ifrågasättande telefonkabel skulle kunna anskaffas för en lägre kostnad än som beräknats. I det av Kungl. Maj:t äskade beloppet har dock utskottet icke ansett sig kunna nu föreslå någon nedsättning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för anskaffning av *elektrisk kabel för Vaxholms fästning* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

126:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107) att till prövning och undersökning av brisanta sprängämnen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

Prövning och
undersökning
av brisanta
sprängämnen.

[107.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 331 och 332 av åberopade statsrådsprotokollet.

Till försök med minmateriel m. m. anvisade riksdagen å extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 50,000 kronor, avsett för dels försök med minmateriel och dels prövning och undersökning av brisanta sprängämnen.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

Anskaffning
av torpeder.
[108.]

127:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 108) att för anskaffning av torpeder å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 296,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 332—339 av åberopade statsrådsprotokollet.

Beträffande Kungl. Maj:ts förevarande förslag har departementschefen anfört följande:

»Av den lämnade redogörelsen för vad som vid riksdagarna åren 1920 och 1921 förekommit rörande beviljande av anslag för anskaffning av torpeder framgår, att anskaffningarna icke givits större omfattning än som varit nödvändigt för bibehållande vid torpedverkstaden i Karlskrona av den för uppehållandet av tillverkningen av torpeder erforderliga minimiarbetsstyrkan. För ändamålet hava riksdagarna ansett nödigt, att vartdera året gjordes en nybeställning av 50 torpeder. Sedan å riksstaten för år 1921 beviljats medel för beställningen av år 1920, för vilken den första kostnaden fått bestridas av tidigare för annat ändamål beviljat anslag, anvisades å tilläggsstat för år 1921 dels 140,000 kronor för fullföljande av samma beställning dels ock 300,000 kronor för nybeställningen år 1921 av 50 torpeder. Å riksstaten för år 1922 begärde Kungl. Maj:t anvisande av 600,000 kronor, därav 290,000 kronor för avslutande av 1920 års beställning och återstoden eller 310,000 kronor för fullföljande av och anskaffande av laddningar till 1921 års beställning. Av omförmälda summa, 600,000 kronor, ansåg sig riksdagen, av statsfinansiella skäl, emellertid kunna bevilja endast 450,000 kronor, vadan för fullföljandet under år 1922 av arbetena å 1921 års beställning bliva disponibla blott (450,000—290,000 =) 160,000 kronor.

På sätt marinförvaltningen framhållit, erfordras under år 1922 ytterligare 140,000 kronor för fullföljandet av arbetena å 1921 års beställ-

ning. Enligt vad jag inhämtat kommer emellertid arbetsstyrkan att under år 1922 kunna beredas sysselsättning jämväl med vissa tidigare anbefallda förändringsarbeten å torpeder av äldre modell och i följd därav, om hänsyn toges endast till behovet att uppehålla driften vid verkstaden, den för år 1922 för arbete å 1921 års torpedbeställning erforderliga anvisningen att kunna begränsas till (140,000—45,000 =) 95,000 kronor. Då jag förvissat mig om, att sistnämnda belopp oundgängligen erfordras, därest avskedande av personal vid torpedverkstaden skall kunna undvikas, finner jag mig böra föreslå, att beloppet i fråga begäres anvisat å tilläggsstat för år 1922. Som ifrågavarande torpeder beräknas avslutade under år 1923, torde jämväl kostnaderna för de till dem hörande laddningar, av marinförvaltningen beräknade till 100,000 kronor, böra anvisas å samma tilläggsstat.

Den för nybeställning under år 1922 av 50 torpeder erforderliga summan har marinförvaltningen uppskattat till 275,000 kronor. Genom att till tiden efter den 30 juni 1923 uppskjutes vissa likvider för upphandlingar i och för tillverkningen av dem, kan emellertid, efter vad jag uttrönt, detta belopp nedsättas till 175,000 kronor.

Å tilläggsstat för år 1922 skulle sålunda behöva anvisas (95,000 + 100,000 + 175,000 =) 370,000 kronor. Härtill återkommer jag i annat sammanhang.

För färdigställandet av 1921 års beställning har marinförvaltningen begärt 296,000 kronor att anvisas under första halvåret 1923. Under hänvisning till att detta belopp utgör omkring hälften av summan av de belopp, som för torpedtillverkningen under år 1922 beviljats av 1921 års riksdag respektive ovan beräknats därutöver erforderliga för driften $\left(\frac{450,000 + 140,000}{2}\right)$, anser jag mig böra biträda marinförvaltningens framställning härutinnan.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må för *anskaffning av torpeder* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 296,000 kronor.

128:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag för *modernisering av flottans radiostationer* beviljade

Moderni-
sering av
flottans radio-
stationer.

[109.]

anslaget av 170,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 42,500 kronor.

Underhåll av flygmaterielen. [110.] 129:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 110) att för underhåll av flygmaterielen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 160,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 340 och 341 av åberopade statsrådsprotokollet.

För flygmaterielens underhåll hava medel hittills beräknats under anslaget till flottans nybyggnad och underhåll. Kungl. Maj:t har ansett, att de för ifrågavarande underhåll avsedda medel, vilka för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknats till 160,000 kronor, böra utbrytas från nämnda anslag och i stället upptagas såsom ett särskilt anslag å extra stat.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingar, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må för *underhåll av flygmaterielen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 160,000 kronor.

Avståndsmätning sinstrument för flottans fartyg. [111.] 130:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det av 1916 års riksdag beviljade, å extra stat för åren 1917 och 1918 anvisade anslaget för anskaffning av avståndsmätning sinstrument för jagare, 45,000 kronor, må, till den del detsamma ännu icke för ifrågavarande ändamål disponerats, användas för anskaffning av dylika instrument till andra flottans fartyg.

Anskaffning av chifferapparater m. m. [112.] 131:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1921 års riksdag för *anskaffning av chifferapparater m. m.* beviljade anslaget av 45,000 kronor å extra stat för tiden 1

januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 11,250 kronor.

132:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

Försök med teknisk materiel.
[113.]

att riksdagen må till försök med teknisk materiel å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

I. Diverse.

133:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114) hemställer utskottet,

Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., nu 16,000 kronor, med halva beloppet eller 8,000 kronor.

[114.]

134:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115) hemställer utskottet,

Extra utgifter.

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 85,000 kronor, med halva beloppet eller 42,500 kronor.

[115.]

135:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116) hemställer utskottet,

Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 65,000 kronor, med halva beloppet eller 32,500 kronor.

[116.]

136:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117) hemställer utskottet,

Ersättning för rustning och rotering.

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering utan an gifvet belopp.

[117.]

Semester åt
vid sjöför-
svaret
anställda
arbetare.

137:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 118) att förberedande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 41,000 kronor.

[118.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 348 av åberopade statsrådsprotokollet.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen på tilläggsstat för år 1919 samt på extra stat för vart och ett av åren 1920, 1921 och 1922 beviljat ett särskilt förslagsanslag för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare. Det för sistnämnda år anvisade anslaget är uppfört med ett belopp av 125,000 kronor. Å övergångsbudgeten erfordras blott $\frac{1}{3}$ av denna summa.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för beredande av *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 41,000 kronor.

Tillfällig löne-
förbättring
för viss per-
sonal inom
den civila
statsförvalt-
ningen.

138:o) I fråga om Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 119) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

[119.]

anmäla.

J. Sjökarteverket.

Avlöning till
sjökartever-
kets civila
personal.

139:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120) hemställer utskottet,

[120.]

att riksdagen må upptaga ordinarie anslaget till avlöning till sjökarteverkets civila personal, nu 102,700 kronor, med halva beloppet eller 51,350 kronor.

Ålderstillägg
åt sjökarteverkets civila
personal.

140:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121) hemställer utskottet,

[121.]

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt sjökarteverkets civila personal,

nu 7,000 kronor, med halva beloppet eller 3,500 kronor.

141:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, nu 49,000 kronor, med halva beloppet eller 24,500 kronor.

Omkostnader
för sjömät-
nings-
tväsendet.

[122.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 352—359 av återopade statsrådsprotokollet.

Till bestridande av allmänna utgifterna för sjömätningstväsendet under år 1922 äro avsedda följande medel: ordinarie anslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, 49,000 kronor; extra anslaget till utförande av sjömätningar, 233,200 kronor; bidraget från handels- och sjöfartsfonden, 21,000 kronor; samt beräknade behållningen av sjökortsförsäljningen år 1921, 55,000 kronor.

Sammanlagda medelsbehovet till bestridande av ifrågavarande utgifter för sjömätningstväsendet under tidsperioden 1 januari—30 juni 1923 har av departementschefen angivits till 176,700 kronor.

Departementschefen har ansett, att till täckande av detta belopp borde beräknas dels ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, vilket för tiden 1 januari—30 juni 1923 syntes bära upptagas med halva beloppet eller 24,500 kronor, dels hälften av bidraget från handels- och sjöfartsfonden eller 10,500 kronor, dels ock hela den beräknade behållningen av sjökortsförsäljningen under år 1922, 50,000 kronor, tillhopa ($24,500 + 10,500 + 50,000 =$) 85,000 kronor. Återstoden ($176,700 - 85,000 =$) 91,700 kronor syntes bära anvisas å extra stat.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot det sätt, varpå ifrågavarande anslagsmedel beräknats, får beträffande det ordinarie anslaget hemställa,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, nu 49,000 kronor, med halva beloppet eller 24,500 kronor.

142:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123) att till utförande av sjömätningar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 91,700 kronor.

Utförande av
sjömätningar.

[123.]

Under hänvisning till vad under näst föregående punkt anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må till *utförande av sjömätningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 91,700 kronor.

Omkostnader
för kontroll-
och under-
sökningss-
väsendet.

143:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 124) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, nu 14,000 kronor, med 9,500 kronor.

[124.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 360—363 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet är i riksstaten för år 1922 upptaget till 14,000 kronor. Till förstärkning av anslaget är i samma riksstat å extra stat uppfört ett anslag å 3,000 kronor.

Omkostnaderna för kontroll- och undersökningsväsendet under tiden 1 januari—30 juni 1923 hava beräknats på följande sätt:

Allmänna expensutgifter	kronor	2,250: —
Inköp och underhåll av instrument	»	500: —
Magnetiska rekognosceringar (² / ₃ av årsbehovet)	»	4,000: —
Övriga resekostnader	»	1,000: —
Tryckning av publikationer	»	1,750: —
Biträden vid kontrollstationerna	»	2,000: —

Summa kronor 11,500: —

Av från kontrollstationerna influtna medel, beräknade till 4,000 kronor för år 1923, hava 2,000 kronor avsetts till arvoden åt biträden vid kontrollstationerna under första halvåret 1923. Omförmälda summa, 11,500 kronor, komme därför att minskas med detta belopp, varför medelsbehovet för kontroll- och undersökningsväsendet beträffande första halvåret 1923 utgjorde 9,500 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran än att enligt vid anslagsberäkningen 1921 tillämpade grunder av förenämnda belopp, 9,500 kronor, å ordinarie stat böra uppföras 8,000 kronor och å extra stat såsom anslagsförstärkning 1,500 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, nu 14,000 kronor, med 8,000 kronor.

144:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,500 kronor.

Förstärkning av anslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet.

145:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 125) att till redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande» å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 19,000 kronor.

Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande».
[125.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 363 och 364 av åberopade statsrådsprotokollet.

Till redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», vilket bestyr genom beslut vid 1920 års riksdag överflyttats till sjökarteverket, har å extra stat för vardera av åren 1921 och 1922 anvisats ett reservationsanslag av 38,000 kronor. Hälften härav har äskats å övergångsbudgeten.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande» å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 19,000 kronor.

IV. Gemensamt anslag.

146:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (punkt 126) har utskottet redan avgivit utlåtande; varom utskottet velat härigenom

Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

erinra.

[126.]

Stockholm den 28 april 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
 från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, N. A. Nilsson, J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm, O. U. B. Olsson, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *J. B. Johansson, C. Johansson, F. O. Strutz* och *A. Pettersson*; samt
 från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Wiklund, K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, J. D. Norman, O. Osberg, A. E. Ljungberg* och *B. F. Holmgren*.

Reservationer:

vid *punkt 11:o* (arméns reservstater) av herr *B. F:son Holmgren*, som yrkat bifall till den av honom m. fl. i ämnet väckta motionen;

vid *punkt 26:o* (frivilliga skytteväsendets befrämjande) av herrar *N. A. Nilsson, O. U. B. Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *C. Johansson, A. Anderson* i Råstock, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *K. V. Rydén, C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud* och *A. E. Ljungberg*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet delar till fullo de av departementschefen anförda skälen för en indragning för 1923 av anslaget till den frivilliga skytterörelsen. Det statsfinansiella läget är mera kritiskt än någonsin. Alla tänkbara och möjliga besparingar böra därför företagas. Enligt utskottets mening är det här ifrågavarande området också sådant, att besparing utan olägenhet kan ske. Utskottet hemställer:

att riksdagen måtte med avslag å motionerna i ämnet bifalla Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.»

Vid *punkt 45:o* (truppförbandens övningar) av herrar *C. J. G. Swartz, J. Nilsson* i Skottlandshus, *J. L. Widell, J. B. Johansson, A. Pettersson, J. D. Norman* och *B. F:son Holmgren*, vilka ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herr Starbäcks m. fl. i ämnet väckta motion må upptaga ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,822,463 kronor, med 711,017 kronor.

Vid *punkt 80:o* (marinens reservstat) av herr *B. F:son Holmgren*, som yrkat bifall till den av honom m. fl. i ämnet väckta motionen.

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1. Departementet.					
1	Departementschefen			12,000	
2	Departementet, <i>förslagsanslag</i>			151,750	
	Säger för departementet			163,750	
2. Lantförsvaret.					
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.					
1	Arméförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	275,568			
2	Arméförvaltningens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		23,800		
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*19,780,000			
4	Inkvarterings ordnande i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	—			
5	Ökade arvoden åt lärarpersonalen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst		* 2,150		
6	Dagavlöningsstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsanslag</i>		57,500		
7	Mötesbidrag, <i>förslagsanslag</i>		10,000		
8	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	50,000			
9	Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>	268,650			
10	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>	* 120,000			
11	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..	180,000			
12	Höjning av dagtraktamenten, <i>förslagsanslag</i>		275,000		
13	Rese- och traktamentskostnader m. m. för häst- uttagingsnämndernas ordförande, <i>förslagsanslag</i>	50,000			
14	Flyttningssättning, <i>förslagsanslag</i>	115,000			
15	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—		20,839,218	368,450

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.				
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i>	1,553,321		
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	186,000		
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	262,650		
			2,001,971	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.				
1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	269,089		
2	Förstärkning av reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>förslagsanslag</i> , högst		70,000	
3	Vissa kostnader för krigsskolans verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		* 27,500	
4	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	2,250		
5	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>	12,000		
6	Frivilliga skytteväsendets befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		656,000	
7	Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>reservationsanslag</i>	153,407		
8	Förstärkning av reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		203,300	
9	Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	81,625		
10	Förstärkning av reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m., vid truppförbanden, <i>förslagsanslag</i> , högst		114,300	
11	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	150,000		
12	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>		17,500	
13	Generalstabens översiktskarta över Sverige, <i>reservationsanslag</i>		7,000	
			668,371	1,095,600

* Av Kungl. Majt föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
D. Förplägnad, intendenturmateriel, re- montering, övningar m. m.				
1	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	4,041,132		
2	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	1,602,848		
3	Förstärkning av reservationsanslaget till munde- ringsutrustning, <i>förslagsanslag</i> , högst		823,800	
4	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., <i>rese- rationsanslag</i>	716,734		
5	Förstärkning av reservationsanslaget till kasern- utredning, intendenturfordon m. m., <i>förslags- anslag</i> , högst		89,800	
6	Inventarier i Södermanlands regementets kasern- establissemang, <i>reservationsanslag</i>		30,000	
7	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	1,150,000		
8	Förstärkning av reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppför- banden, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,500,000	
9	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	567,500		
10	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	2,220,354		
11	Drift och underhåll av personautomobiler, <i>för- slagsanslag</i>		* 34,500	
12	Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i> ..	686,017		
13	Vinterrekrytskola vid Södra skånska infanterirege- mentet, <i>förslagsanslag</i>		20,000	
14	Förhyrande av sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst		33,000	
15	Fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i> ...	100,000		
16	Flygövningar, <i>reservationsanslag</i>		230,450	
17	Kokvagnskittlar, <i>reservationsanslag</i>		74,000	
			11,084,585	2,835,550
E. Sjukvård m. m.				
1	Sjuk- och veterinärvård m. m., <i>reservationsanslag</i>	288,695		
2	Förstärkning av reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		100,300	
3	Arméns bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsan- slag</i>		4,000	
4	Nytt sjukhus för Upplands artilleriregemente, <i>re- servationsanslag</i>		87,500	

*Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5 Om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden, <i>reservationsanslag</i>		175,000		
6 Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsan-</i> <i>slag</i>		12,500	288,695	379,300
F. Vapen och ammunition.				
1 Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	1,760,000			
2 Förstärkning av reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		1,440,000		
3 Fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprute- materiel, <i>reservationsanslag</i>		550,000		
4 Anskaffning av gasskydd, <i>reservationsanslag</i>		150,000	1,760,000	2,140,000
G. Byggnader och ingenjörmateriel.				
1 Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>	1,044,000			
2 Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,044,000		
3 Underhåll av maskinella anordningar vid vätgas- verket i Boden, <i>reservationsanslag</i>		2,100		
4 Elektrifiering av Vendes artilleriregementes kasern- etablissemang, <i>reservationsanslag</i>		50,000		
5 Ingenjörmateriel utom flygmateriel, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	43,300			
6 Förstärkning av reservationsanslaget till ingenjör- materiel utom flygmateriel, <i>förslagsanslag</i> , högst		43,300		
7 Underhåll av flygmaterielen, <i>reservationsanslag</i> ..		268,750		
8 Förslag av materialier för flygplantillverkning, <i>reservationsanslag</i>		15,000	1,087,300	1,423,150
H. Diverse.				
1 Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	—			
2 Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	307,500			
3 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>	100,000			
4 Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>		40,000	407,500	40,000
Säger för lantförsvaret			38,137,640	8,282,050

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3. Sjöförsvaret.					
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.					
1	Marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	* 111,335			
2	Marinförvaltningens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		32,500		
3	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., <i>förslagsanslag</i>	* 8,057,500			
4	Extra biträden å flottans stationer och inom kust- fästningarna, <i>förslagsanslag</i> , högst		40,000		
5	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		100		
6	Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		* 1,500		
7	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	66,400			
8	Marinens reservstat, <i>förslagsanslag</i>	19,555			
9	Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	* 54,182			
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..	50,000			
11	Höjning av dagtraktamenten, <i>förslagsanslag</i>		15,000		
12	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	12,500			
13	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—		8,371,472	89,100
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.					
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i> .	274,800			
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslags- anslag</i>	10,000			
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	37,500		322,300	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.					
1	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	9,410			
2	Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	10,775			
3	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>	162,500			
4	Förstärkning av förslagsanslaget till skrivmaterial- ier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst ..		50,000		
5	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	40,354			

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
6	Biblioteksverksamheten för underbefäl och man- skap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>		4,100		
7	Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen, <i>förslagsanslag</i> , högst		2,500	223,039	56,600
D. Förplägnad, beklädnad m. m.					
1	Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	1,690,330			
2	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	621,100			
3	Förstärkning av reservationsanslaget till bekläd- nad, <i>förslagsanslag</i> , högst		310,000		
4	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	77,400			
5	Förstärkning av reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		30,000		
6	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	350,000			
7	Förstärkning av förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslags- anslag</i> , högst		150,000	2,738,830	490,000
E. Övningar.					
1	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservations- anslag</i>	1,870,020			
2	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst		335,000		
3	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>re- servationsanslag</i>	128,700			
4	Förstärkning av reservationsanslaget till kustartil- leriets krigsberedskap och övningar, <i>förslags- anslag</i> , högst		79,000		
5	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservations- anslag</i>	6,700			
6	Lega och furagering m. m. för hästar vid kust- artilleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst		25,000	2,005,420	439,000
F. Sjukvård.					
1	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>			60,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
G. Flytande materiel och byggnader.					
1	Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	1,384,700			
2	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,500,000		
3	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reservationsanslag</i>	166,550			
4	Förstärkning av reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		120,000		
5	Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	188,750			
6	Förstärkning av reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		110,000		
7	Elektriska anläggningar inom Vaxholms fästning och på Rindön, <i>reservationsanslag</i>		75,000	1,740,000	1,805,000
H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.					
1	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	25,000			
2	Jagares förseende med luftkanoner, <i>reservationsanslag</i>		18,750		
3	Förbättrad projektilutredning för luftkanoner, <i>reservationsanslag</i>		16,625		
4	Ersättande av förbrukade brisansrör, <i>reservationsanslag</i>		7,500		
5	Lypstoler för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		4,375		
6	Revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m., <i>reservationsanslag</i>		12,500		
7	Minmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		65,000		
8	Minsvep för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i> ..		14,000		
9	Elektrisk kabel för Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		24,000		
10	Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen, <i>reservationsanslag</i>		12,500		
11	Anskaffning av torpeder, <i>reservationsanslag</i>		296,000		
12	Modernisering av flottans radiostationer, <i>reservationsanslag</i>		42,500		
13	Underhåll av flygmaterielen, <i>reservationsanslag</i> ..		160,000		
14	Chifferapparater m. m., <i>reservationsanslag</i>		11,250		
15	Försök med teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i> ..		50,000	25,000	735,000

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
I. Diverse.				
1				
1	8,000			
2	42,500			
3	32,500			
4	—			
5		41,000		
6		*22,000	83,000	63,000
J. Sjökarteverket.				
1	51,350			
2	3,500			
3	24,500			
4		91,700		
5	8,000			
6		1,500		
7		19,000	87,350	112,200
	Säger för sjöförsvaret		15,656,411	3,789,900
4. Gemensamt anslag.				
1				**5,000,000
	Summa		53,957,801	17,071,950

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

** Häröver har utlåtande redan avgivits.